

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV KRAJINY

**Katastr nemovitostí, historie a
současnost města Sokolov a okolí**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Dana Tollingerová, Ph.D.

Bakalant: Petr Bouška

2013/2014

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bouška Petr

Územní technická a správní služba - kombinované Karlovy Vary

Název práce

Katastr nemovitostí, historie a současnost města Sokolov a okolí

Anglický název

Cadastre of real estates, history and present of Sokolov city and surroudings

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude porovnat a vyhodnotit změny, které proběhly v katastrálním území Sokolov a vybraných částí jeho okolí a to od počátku vzniku této lokality, až po současnost. Práce bude doplněna o grafické přílohy. Poukáže na oblasti, které byly na Sokolovsku nejvíce postižené těžební činností a jejich následná rekultivace. Přiblíží vývoj tohoto katastrálního území, vyzvedne nejen kladné, ale i záporné stránky uplynulé historie.

Metodika

První polovina bakalářské práce bude věnována vzniku města Sokolov a jeho okolí, charakteristice tohoto území spolu s doložením map dřívější evidence nemovitostí a to od map bývalého pozemkového katastru, map jednotné evidence půdy, až po současné mapy analogové, nebo digitální, vedené v systému S-JTSK. Přiblížit průběh technicko-hospodářského mapování a jeho následné reambulace v této lokalitě, jeho účel a stručné vysvětlení některých pojmů a historie vzniku map. Druhá polovina bude zaměřena na porovnání krajiny v historii, oproti současnosti. Vliv těžby hnědého uhlí na okolí, které části byly nejvíce poznamenány a naopak, které byly obnoveny, nebo v současné době obnovou prochází.

Harmonogram zpracování

Datum odevzdání rešeršní části práce prosinec 2013.

Rozsah textové části

30 stran textu a přílohy

Klíčová slova

historie, město Sokolov, mapy, vývoj města

Doporučené zdroje informací

RUND J.,2007 : Proměny města Sokolov dějiny výstavby města Sokolov ,Fornika , 256 s

VAICOVA B.R.,2005: Kniha o městě Sokolov , Město Sokolov odbor školství a kultury , 160 s

BERAN P.,1999: Okresní muzeum a knihovna Sokolov , 234 s

JIRKA M.,SVĚTLIK z.,1978: 361 publikace pro Okresní národní výbor , Západočeské nakladatelství , 134 s

Vedoucí práce

Tollingerová Dana, Ing., Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 22.1.2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22.1.2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

PROHLÁŠENÍ

Předkládám tuto bakalářskou práci jakožto součást procesu dokončení studia na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze.

Zároveň prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně. Všechny informační zdroje, ze kterých jsem čerpal, jsou uvedeny v úplném seznamu použité literatury.

V Horním Slavkově dne:

Petr Bouška

Poděkování

Velmi rád bych poděkoval Ing. Daně Tollingerové, Ph.D, která mi jako vedoucí bakalářské práce poskytla řadu odborných rad, které byly velmi užitečné, a za vstřícný přístup, při psaní předkládané bakalářské práce.

V Horním Slavkově dne:

Petr Bouška

Abstrakt

Předložená bakalářská práce byla zpracována jako literární rešeršní publikace a je složena ze dvou částí.

První část je věnována vzniku města Sokolova a jeho okolí, a to i v datech, kde je popsán jeho vývoj od nejstarší historie až po současnost. Objasnění pojmu katastr nemovitostí, historickou posloupnost vývoje katastru jako podkladu pro daňový systém. Vysvětlení evidence nemovitostí, jednotná evidence půdy, současné mapy a digitální mapy vedené v systému S-JTSK. Průběh technicko-hospodářského mapování a jeho následná reambulace v této lokalitě.

Druhá část je věnována porovnání krajiny Sokolovska a jeho okolí v historii, oproti současnosti, s důrazem na vliv těžby hnědého uhlí. Podrobněji se věnuje oblasti Sokolovské uhelné pánve, která nenávratně změnila ráz zdejší krajiny. Ten je dnes zcela jiný, než býval ještě v první polovině 20. století. Jsou zde popsány vesnice zaniklé v důsledku těžby hnědého uhlí. Je zde zmíněna i oblast Slavkovského lesa.

Klíčová slova

Historie, město Sokolov, mapy, vývoj města, katastr nemovitostí, analogové mapy, digitální mapy, těžební průmysl, zaniklé obce Sokolovska, Slavkovský les, rekultivace.

Abstract:

This bachelor thesis has been prepared as a literary search publications and is composed of two parts.

The first part is devoted to the formation of Sokolov and its surroundings even in the data, which describes its development from the earliest history to the present. Clarifying the concept of cadastre, the historical sequence of the development of the land as a basis for taxation system. Explanation real estate records , the single land parcel, current maps and digital maps maintained in the S-JTSK. During the technical - economic mapping and its subsequent reambulance in this area.

The second part is devoted to landscape of Sokolov and its surroundings in history, compared to the present, with emphasis on the influence of brown coal. It dwells on the field Sokolov coal basin , which irrevocably changed the character of the landscape. He is now completely different than it had been in the first half of 20th century . There are described villages extinct due to mining of brown coal. There is also mentioned the area of Slavkovsky Les in the thesis.

Keywords:

The History Of The Sokolov, the town of Sokolov, maps, the development of the city, The cadastre, analog maps, digital maps, mining industry, defunct villages of vicinity of Sokolov, Slavkovsky les, restoration.

OBSAH

1. ÚVOD.....	7
2. CÍLE PRÁCE.....	7
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	8
4. CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ.....	9
5. SOKOLOV.....	10
5.1 Historie města Sokolov a okolí.....	12
5.2 Historie města Sokolova v datech.....	16
6. KATASTR NEMOVITOSTÍ.....	22
6.1 Co je katastr nemovitostí.....	22
7. EVIDENCE NEMOVITOSTÍ.....	25
8. JEDNOTNÁ EVIDENCE PŮDY.....	31
8.1 Současné mapy analogové po digitální.....	35
8.2 Technickohospodářského mapování.....	38
9. SOKOLOVSKO A TĚŽEBNÍ PRŮMYSL.....	39
9.1 Vliv těžby hnědého uhlí.....	39
9.2 Zaniklé obce.....	40
9.2.1 Alberov.....	41
9.2.2 Čistá.....	41
9.2.3 Dolní Rozmyšl.....	42
9.2.4 Kytlice a Dvory.....	42
9.2.5 Horní Rychnov.....	42
9.2.6 Jehličná.....	43
9.2.7 Lomnice a její okolí – Týn, Lesík a Lvov.....	44
9.2.8 Lipnice.....	45
9.2.9 Lísková.....	46
9.2.10 Pochlovice.....	46
9.2.11 Smolnice.....	47
9.2.12 Stará Chodovská.....	48
9.2.13 Tisová.....	48
9.2.14 Vítkov.....	49
9.2.15 Vřesová.....	49
9.3 Slavkovský les.....	50
9.3.1 Horní Slavkov.....	50

9.3.2	Krásno	50
10.	SOUČASNÉ SOKOLOVSKO.....	51
10.1	Oblast zaniklých obcí.....	51
10.2	Koupaliště Michal.....	52
10.3	Jezero Medard	53
10.4	Časti procházející obnovou	53
11.	DISKUZE.....	54
12.	ZÁVĚR.....	55
	Seznam literatury a použitých zdrojů.....	56
	Seznam tabulek.....	57
	Seznam příloh.....	58

Použité zkratky

- Bpv Baltský po vyrovnání – výškový systém
- ČSJNS Československá jednotná nivelační síť
- EN Evidence nemovitostí
- FÚO Fotogrammetrická údržba a obnova
- GPS Globální poziční systém
- HTÚP..... Hospodářsko-technická úprava pozemků
- JEP Jednotná evidence půdy
- JTSK Jednotné trigonometrické sítě katastrální
- JZD Jednotné zemědělské družstvo
- KP Katastrální pracoviště
- LV..... Listy vlastníků
- MGP..... Magnetické pásy
- MNV..... Místní národní výbor
- OMS..... Okresní měřická střediska
- PEP..... Podniková evidence nemovitostí
- PET..... Polyethylenterphtalat
- PPBP..... Podrobné polohové bodové pole
- PVT..... Podmínky výpočetní techniky
- REN..... Registr evidence nemovitostí
- RSEN..... Racionální systém evidence nemovitostí
- SG..... Střediska geodézie
- S-JTSK..... Systém jednotné trigonometrické sítě katastrální
- SPS..... Strojně početní stanice.
- S-42..... Vojenský systém používaný pro turistické mapy
- THM..... Technickohospodářské mapování, technickohospodářská mapa
- ÚHDP..... Úhrnná hodnota druhů pozemků
- ÚSG..... Ústřední správa geodézie
- WGS-84..... Světový geodetický referenční systém z roku 1984
- ZMVM Základní mapa velkého měřítka

1. ÚVOD

Záměrem první poloviny bakalářské práce je přiblížit vznik města Sokolov a jeho okolí, charakteristika tohoto území spolu s doložením map dřívější evidence nemovitostí a to od map bývalého pozemkového katastru, map jednotné evidence půdy, až po současné mapy analogové, nebo digitální, vedené v systému S-JTSK. Popsat průběh technicko-hospodářského mapování a jeho následné reambulace v této lokalitě, jeho účel a stručné vysvětlení některých pojmů a historie vzniku map.

Druhá polovina je zaměřena na porovnání krajiny v historii, oproti současnosti. Vliv těžby hnědého uhlí na okolí, které části byly nejvíce poznamenány a naopak, které byly obnoveny, nebo v současné době obnovou prochází.

Téma této práce jsem si vybral proto, že zde žiji celý život a krajinné změny této oblasti mne neustále obklopují. Mohu pozorovat změnu zemědělského centra na průmyslové, ale také následnou postupující rekultivaci. Zároveň také abych poskytl více informací o mapovém zpracování a změně struktury města Sokolov a okolí především v období 20. století. Takový komplexní přehled pro toto území nebyl nikdy vytvořen. Práce by mohla posloužit jako zpětná vazba zdejší těžební společnosti, aby věděla, že její záměry a postupy nejsou lidem zde žijícím lhostejné.

2. CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je porovnat a vyhodnotit krajinné změny, které proběhly v katastrálním území Sokolov a vybraných částí jeho okolí a to od počátku vzniku této lokality, až po současnost. Poukázat na oblasti, které byly na Sokolovsku nejvíce postižené těžební činností a jejich následná rekultivace. Přiblížit vývoj tohoto katastrálního území, vyzvednout nejen kladné, ale i záporné stránky uplynulé historie.

Práce může být přínosem pro obyvatele města Sokolov, kteří si v ucelené a stručné formě mohou přečíst mnoho zajímavostí z historie vývoje města, ale obohatí i návštěvníky města. Také zde naleznou původní mapy a polohy obcí, po kterých dnes nejsou ani památky, díky povrchové těžbě hnědého uhlí.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

Pro zpracování bakalářské práce bylo zvoleno území Sokolovska, popsané z pohledu historického vývoje, ale i současnosti.

První polovina práce se zabývá literární rešerší, je věnována vzniku města Sokolov a jeho okolí. K bližší charakteristice tohoto území posloužilo doložení map dřívější evidence nemovitostí a to včetně map bývalého pozemkového katastru, map jednotné evidence půdy, či současných map analogových, nebo digitálních, vedených v systému S-JTSK.

Záměrem bylo přiblížit průběh technicko-hospodářského mapování a jeho následné reambulace v této lokalitě, jeho účel a stručné vysvětlení některých pojmů a historie vzniku map. Ke zpracování této části jsem použil několik odborných publikací, např.:

- BUMBA J., 2007: *České katastry od 11. do 21. Století*, Praha, 190 s.

V rámci nástinu historie Sokolovska a zaniklých obcí jsem užil několik publikací s historickým podtextem, jež zachycují určité území Sokolovska. Např.:

- BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2005 : *Zaniklé obce na Sokolovsku*, Sokolov krajské muzeum, 252 s.
- BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2011 : *1908-2008 Falknov*, Město Sokolov, 399 s.
- BERAN P., 2001: *Královské horní město Horní Slavkov*, Město Horní Slavkov ve spolupráci s Okresním muzeem Sokolov, 415 s.

Tomuto záměru předcházela osobní návštěva muzeí, či konzultace s muzejními pracovníky, historiky nebo pamětníky daného území.

Druhá polovina bakalářské práce je zaměřena na konkrétní nástin krajiny v současnosti. Vliv těžby hnědého uhlí na okolí, které části byly nejvíce poznamenány a naopak, které byly obnoveny, nebo v současné době obnovou prochází.

Součástí této práce jsou mapy, které jsem čerpal z archivu katastrálního pracoviště Sokolov.

4. CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ

Vybrané území leží v Karlovarském kraji a nachází se na severní části Sokolovské uhelné pánve, kolem bezprostředních hranic Sokolova. Celková plocha zabírá přibližně 70 470 km². Dotčené území spadá do lokality hnědouhelného velkolomu Jiří, který se nachází na severovýchodě od města Sokolov. Doposud zde probíhá těžba hnědého uhlí. Zde se také nachází největší zaměstnavatel v tomto regionu Sokolovská uhelná akciová společnost. Další lokalita po vytěženém hnědouhelném lomu Michal, na jihovýchodě od města Sokolov, po jehož rekultivaci je hlavní dominantou koupaliště Michal. Také lokalita Medard, rovněž po bývalém hnědouhelném lomu Medard – Libík, která se nachází na západě od města Sokolov. Zde bude hlavní dominantou rozlehlé Jezero Medard. Krajina dotčená bezprostřední těžbou má značně členitý reliéf, který se bude do budoucna měnit podle ložisek hnědého uhlí.

5. SOKOLOV

Sokolov je okresní město v západních Čechách, v Karlovarském kraji. Leží při soutoku řek Ohře a Svatavy uprostřed sokolovské pánve, v nadmořské výšce 401 metrů. Zaokrouhlený počet obyvatel 24 700. Katastrální plocha 2290 hektarů. Údaje v této kapitole byly čerpány z Katastrálního úřadu Sokolov.

(viz příloha č. 1 a 2)

GPS - Sokolova

Zadané zeměpisné souřadnice jsou
50°10'0" N,
12°39'0" E
(50.166667° N, 12.65° E)

GPS – souřadnice do středu Sokolovského zámečku

Souřadnice WGS-84 a S-JTSK

WGS-84: 50°10'44.94"N, 12°38'29.79"E

Dec: 50.179148966, 12.641607732

Y: 867121.2

X: 1014084.28

Statistické údaje

Katastrální území: 752223 - Sokolov - podrobné informace

Údaje jsou ve správě KP Sokolov

Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov telefon: 352357711 fax:353417286

Kraj	51 - Karlovarský	NUTS3 CZ041
Okres	3409 - Sokolov	NUTS4 CZ0413
Obec	560286 - Sokolov	NUTS5 CZ0413560286

Pracoviště 409 - Sokolov

Obec s rozšířenou působností	4107 - Sokolov
Pověřený obecní úřad	41075 - Sokolov

(viz příloha č. 3 a 4)

Statistické údaje (stav ke dni: 30. 3.2014)

Pozemky KN/ZE				Ostatní údaje		
Druh pozemku	Způsob využití	Počet parcel	Vyměra [m ²]	Typ údaje	Způsob využití	Počet
orná půda		45	419875	č.p.	adminis.	34
zahrada		1025	510358	č.p.	bydlení	47
travní p.		72	123741	č.p.	byt.dům	443
lesní poz	les(ne hospodář)	44	2032321	č.p.	doprava	4
lesní poz		12	19589	č.p.	jiná st.	22
vodní pl.	nádrž umělá	5	14165	č.p.	obchod	17
vodní pl.	tok přirozený	8	306325	č.p.	obč.vyb	1
vodní pl.	tok umělý	3	944	č.p.	obč.vyb.	198
zast. pl.	společný dvůr	19	28600	č.p.	prům.obj	2
zast. pl.	zbořeniště	10	565	č.p.	rod.dům	764
zast. pl.		4269	933697	č.p.	shromaž.	3
ostat.pl.	dobývací prost.	49	407510	č.p.	tech.vyb	12
ostat.pl.	dráha	5	89000	č.p.	ubyt.zař	2
ostat.pl.	hřbitov-urn.háj	2	37960	č.p.	víceúčel	5
ostat.pl.	jiná plocha	525	806923	č.p.	výroba	4
ostat.pl.	kult.a osvět.pl.	1	37	č.e.	garáž	2
ostat.pl.	manipulační pl.	323	1172499	bez čp/če	adminis.	4
ostat.pl.	neplodná půda	112	418282	bez čp/če	bydlení	4
ostat.pl.	ost.dopravní pl.	37	59966	bez čp/če	doprava	13
ostat.pl.	ostat.komunikace	625	811480	bez čp/če	garáž	1856
ostat.pl.	silnice	168	399092	bez čp/če	jiná st.	160
ostat.pl.	skládky	2	691	bez čp/če	obchod	1
ostat.pl.	sport.a rekr.pl.	33	255643	bez čp/če	obč.vyb.	114
ostat.pl.	zeleň	210	618253	bez čp/če	prům.obj	2
Celkem KN		7604	9467516	bez čp/če	shromaž.	2
Par. DKM		7604	9467516	bez čp/če	tech.vyb	184
				bez čp/če	ubyt.zař	1
				bez čp/če	víceúčel	1
				bez čp/če	výroba	82
				bez čp/če	zem.stav	9
				rozestav.		11
				vod.dílo	jez	1
				Celkem		4005
				BUD		
				byt.z.	byt	8245
				byt.z.	dílna	6
				byt.z.	garáž	250
				byt.z.	j.nebyt	119
				byt.z.	rozest.	1
				Celkem JED		8621
				LV		10155
				spoluvlastník		18751

Katastrální mapa (současná forma, dosavadní vývoj obnovy, dokončení digitalizace)

Druh mapy	Právní moc	Měřítko	Platná od	Platná do	Poznámka
DKM		1:1000	12.10.2009		
FÚO		1:2000	01.01.1973	12.10.2009	
Ins. A		1:1000	01.01.1969	12.10.2009	
S-SK GS		1:2880	1841	01.01.1973	

Tab. 2 Katastrální mapa

Zdroj: Katastrální úřad Sokolov

5.1 Historie města Sokolov a okolí

Nejstarší nalezená písemná zmínka o Sokolově pochází z 13. dubna 1279. Je zde jmenován šlechtický rod Nothaftů "de Valkenawe". Nothaftové patřili mezi šlechtické rody, které se ve 12. a 13. století usazovaly v okolí Lokte a Chebu. Němečtí kolonisté, k nimž i Nothaftové patřili, nepřicházeli do neobydlené krajiny. Poměrně úrodnou půdu kolem řeky Ohře již po staletí zemědělsky obdělávali Slované, kteří tu založili řadu osad. Německou kolonizací počet osad a poddaných vzrostl. Rozšířila se plocha obdělávané půdy, rozvinula se těžba rud a podstatně se zvýšily i příjmy panovníka, šlechty a klášterů. Po staroslovanských vsích zůstala jako jediné svědectví jejich původu jen jména, přizpůsobená jazyku nových osadníků (Bukovany - Buckwa, Dasnice – Dasnitz, Březová - Prösau, Citice - Zieditz, atd.). O rytířském sídle Nothaftů panovaly donedávna jen dohady. Archeologický průzkum z let 1993 - 1994 však prokázal, že na místě dnešního zámku stával již ve 13. století kamenný hrádek. Díky zjištěným skutečnostem se domníváme, že postavení původního sokolovského hrádku bylo význačnější, než se předpokládalo.

Vedle šlechtického hrádku se postupně vytvořilo malé poddanské městečko. Stalo se významným až od 19. století. Prvními obyvateli Sokolova byli tedy němečtí kolonisté. Z původní kolonizační osady založené výhodně u soutoku řek pomalu vyrůstalo malé městečko.

Lidová pověst ale připisuje jeho založení bájnému rytíři Sebastianovi (egerlandsky Wastlovi), který tu prý choval lovecké sokoly. Tu připomíná také starobylý městský znak - vpravo hledící sokol ve stříbrném štítě, přirozené barvy se zlatým zobákem, zlatými drápy a zlatou rolničkou na zeleném trojvrší. Za krále Jana Lucemburského, asi roku 1313, byla Sokolovu udělena městská práva. Při požáru města o ně však měšťané přišli. Nejstarší dochované privilegium krále Václava IV. z 28. srpna 1397 však městská práva Sokolova opět potvrzuje.

Známějším obdobím dějin města je téměř dvě století trvající panství Šliků. Ti dostali za finanční pomoci císaři Zikmundovi propůjčeno celé Loketsko a v roce 1435 jim připadl i Sokolov. Místo již nevyhovujícího nothaftovského hrádku dali kolem roku 1480 za městskými hradbami postavit kamenný zámek téměř čtvercového půdorysu. Vztahy mezi vrchností a městským obyvatelstvem nebyly dobré a spory někdy přerůstaly i ve vážné konflikty.

Po období vlády Šliků nad Sokolovem probíhaly i změny v náboženském vyznání obyvatelstva. Na tato území začala pronikat lutherská reformace a její vliv brzy převládl nad katolicismem. Podpora protestantismu přinesla městu nepředstavitelné útrapy v době třicetileté války. K výrazným protestantským vůdcům patřil Pán Sokolova, Jan Albín Šlik. Po Bílé hoře musel ze země uprchnout a byl odsouzen v nepřítomnosti ke ztrátě hrdla, cti a statků. V roce 1621 byl Sokolov zpustošen boji mezi protestantským (zejména anglickým) a císařským vojskem. Počátkem roku 1632 se města zmocnili protestantští Sasové a při obléhání císařskými vojsky téměř celý Sokolov vyhořel. Zámek byl rozstřílen a vypálen také Švédy v letech 1647 a 1648. Když byla sepisována Berní rula (roku 1654, osm let po skončení třicetileté války), bylo v Sokolově vedle 158 obydlených domů stále ještě 37 spálenišť.

Novými pány sokolovského panství byli již od roku 1622 Nosticové. Ti byli velmi důslední v rekatolizaci. Za hradbami města byl postaven kapucínský klášter (1663 – 1667) s kostelem sv. Antonína Paduánského. Jeho kryptu si Nosticové zvolili za svoji rodinnou hrobku. V ní bylo postupně pochováno více než padesát příslušníků nosticovské dynastie. V letech 1671 - 1681 byl od základů barokně přestavěn farní, později arciděkanský kostel sv. Jakuba Většího. Rozmach mariánského kultu připomíná mariánský sloup na Starém náměstí z roku 1701. V polovině 60. let byl stavebně zrekonstruován i zámek, ze kterého se stalo pohodlné šlechtické sídlo s rozsáhlou oborou, které se až do roku 1945 říkalo Tiergarten. Z historických budov, které již tenkrát patřily k dominantám města, je třeba vyzdvihnout i starou radnici postavenou ve stylu saské renesance z poloviny 16. století.

Vedle rozmachu městských řemesel (významné varhanářství) bylo pro Sokolov v 18. století typické rozsáhlé a věhlasné chmelařství. Pouze v bezprostřední blízkosti města byly chmelnice o rozloze větší než 100 hektarů. V roce 1822 navštívil město Johann Wolfgang Goethe, který také místní chmelnice chválil. Tuto slavnou minulost dnes bohužel připomínají jen chmelové úponky na kašně s vyobrazením postavy bájného Sokolníka.

Koncem 18. století nastaly změny, které výrazně ovlivnily celou novodobou historii Sokolova a okolí. Jako hlavní je třeba uvést těžbu hnědého uhlí. O existenci uhlí se vědělo již dávno. Nacházelo se při hloubení studní a občas došlo i k jeho samovznícení. To se také stalo podnětem pro vznik řady lidových pověstí a strašidelných historek. Více než uhlí si však lidé všímali pyritů a břidlic při ústí slojí. V blízkém Starém Sedle sídlily v tzv. minerálních závody, které z těchto surovin již od 40. let 16. století vyráběly kamenec, skalice a kyselinu sírovou. Od poloviny 18. století se staly středem zájmu palivové vlastnosti uhlí. Zde jsou i počátky soustavnějšího hnědouhelného dolování. K roku 1760 je doložena jistá důlní akciová společnost, jejímž členem byl i hrabě František Václav Nostic. První sokolovský měšťan Matouš Leistner začal těžit uhlí v 90. letech 18. století. Místem jeho těžby byla osada Ovcárna na současném katastru města. Německé dějiny Sokolova zaznamenávají, že první chmelnice musela ustoupit uhelnému dolování v roce 1797.

Objev kvalitního uhlí sloje Anežka, na který narazili při hloubení studny rolníci v sousedním Dolním Rychnově, napomohl slávě hornického Sokolova. Rozmach dolování a dalších odvětví průmyslu podpořil svou činností první moderní podnikatel

Sokolovska J. D. Starck. Byl za své zásluhy o rozvoj průmyslu také povýšen do šlechtického stavu. I přesto zůstával Sokolov provinčním městečkem, jakým býval i v 18. století. S Nostici přijížděli do Sokolova a na lovecký zámeček Favorit u Šindelové i vychovatelé jejich synů, čeští národní buditelé Dobrovský, Pelcl a významný topograf Schaller.

I tenkrát žil Sokolov svým vlastním kulturním životem. Mezi jeho organizátory měla rozhodující roli skupinka osvícených měšťanů, jíž středem byl i lidový básník Anton Ignác Fürnstein. Právě s ním se v Sokolově v roce 1822 setkal i J. W. Goethe.

Jakási izolovanost poddanského městečka byla prolomena teprve císařskou silnicí z K. Varů do Chebu na počátku 30. let 19. století. Byla stržena část hradeb kolem zámecké obory, protože městské opevnění již ztratilo smysl a Sokolov byl spojen se světem i vlastní poštou v sousední Svatavě. Po zrušení poddanství se pak stal sídlem okresu a prvním sídlem okresních orgánů se stala stará městská radnice.

Nejvýznamnější pro rozvoj důlní činnosti a průmyslu vůbec se stala železnice. V září 1870 bylo uvedeno do provozu pokračování Buštěhradské dráhy z Chomutova do Chebu, což zlepšilo odbyt a pak výrazně ovlivnilo těžbu uhlí i průmyslovou výrobu. Na katastru města se rozšiřuje počet i velikost dolů. Všude jsou zakládány a modernizovány další závody. V roce 1880 ustoupila dolování poslední chmelnice a město tak získalo čistě průmyslový charakter. Díky růstu pracovních příležitostí sem byl lákán i velký počet českých rodin z vnitrozemí, v průmyslových obcích se začaly vytvářet silné české menšiny. Rozrůstalo se i samotné město Sokolov.

V letech 1873 a 1874 překazily slibný rozvoj města dva rozsáhlé ničivé požáry. První z požárů postihl část města kolem kostela sv. Jakuba. Při druhém lehlo popelem 135 domů a domků v okolí kláštera a zámecké obory. Obnova města ale postupovala poměrně rychle a katastrofy, které město postihly, připomínalo ještě v roce 1880 pouze provizorní zastřešení kostelní věže. Staré náměstí si svou podobu po přestavbě v podstatě uchovalo dodnes.

I po odstranění následků požárů stavební ruch ve městě nikdy zcela neutichl. Po vnějším obvodu původního Sokolova začaly vyrůstat nové jednotlivé domy, ale i celé ulice. V místech bývalého Hradebního rybníka byla v roce 1864 postavena velká centrální škola (dnes 2. ZŠ). Naproti byla vybudována dosud existující tělocvična, vedle které byla v roce 1897 vysvěcena židovská synagoga (v roce 1910 žilo v Sokolově 248 osob židovského vyznání). Roku 1904 byl za Lobežským potokem postaven i evangelický kostel. Proti roku 1890, kdy bylo ve městě 550 domů a 5 449 obyvatel, sčítání v roce 1910 zde zjistilo 726 domů a 8 866 obyvatel.

Ve městě panoval čilý spolkový život i politické dění. Několik let bylo dokonce centrem německého sociálně demokratického hnutí celých západních Čech. Poté si tu své první spolky a organizace začali ustavovat i příslušníci české menšiny a až do I. světové války tu mezi jednotlivými národnostmi i přes občasné spory panovala spíše vzájemná tolerance.

Rozpad rakouského mocnářství a vznik Československé republiky nebyl na Sokolovsku přijat příznivě. I zde, jako na většině pohraničního území, se připravova-

lo ustavení provincie Deutschböhmen, ke které se hlásila většina německých politických reprezentantů. Ve 2. polovině 20. let došlo k částečnému uklidnění situace. Národnostně smíšené rodiny, ale i rodiny ryze německé, začaly posílat své děti do české menšinové školy v dnešní Komenského ulici. Zajímavé ale je, že některé děti chodily do české školy ještě v roce 1938, což byl již i výraz občanského a politického postoje rodičů.

Světová hospodářská krize se v pohraničí projevila mnohem silnějšími důsledky než ve vnitrozemí. Závratně stoupl počet nezaměstnaných, množily se protestní akce a docházelo i ke srážkám s četníky. Po nástupu Hitlera k moci narůstalo sociální i národnostní napětí a během několika let henleinovci město i okres ovládli. Po Mnichovu se stal Sokolov součástí Říše. Ještě před invazí museli své domovy opustit nejen Češi, ale i mnoho německých antifašistů. Také téměř všichni sokolovští židé emigrovali. A toto byla nejmutednější kapitola dějin Sokolova.

Smrt více než 2 200 sovětských válečných zajatců, kteří zemřeli v místním "lazaretě" dodnes připomíná pomník nad městem. V sousední Svatavě byl zřízen ženský koncentrační tábor, v němž byly ženy nelidsky týrány. Ale i v této hrozné době bylo několik místních Němců tvrdě postiženo za pomoc zajatcům a vězňům.

V průběhu II. světové války byl Sokolov dvakrát bombardován. Prvním nočním náletem v říjnu 1940 měla být zničena sokolovská chemička, ale bomby dopadly na kopec s městským hřbitovem. Nálet 17. dubna 1945 zcela zničil 70 domů, počet lidských obětí byl odhadnut na více než 80. Pro Sokolov válka skončila 7. května 1945, kdy bylo americkou armádou osvobozeno město i okolí.

Bezprostředně po válce bylo potřeba řešit mnoho složitých problémů. Město bylo z 25 % zničené, neexistovala doprava, zásobování bylo těžko uskutečnitelné. S místními obyvateli tu bylo kolem 5 tisíc německých uprchlíků z východních území zaniklé říše. Musela se především zajistit těžba uhlí a zároveň obnovit tolik potřebná mírová výroba. Do Sokolova se začali vracet Češi, kteří tu žili před válkou. Přijížděli sem i emigranti z několika zemí Evropy a obyvatelé českého vnitrozemí, aby tu začal nový život. Do konce roku 1945 zde bylo uděleno 165 národních správ, začala fungovat doprava, obchody, bylo zahájeno české vyučování, byl obnoven provoz nemocnice, do průmyslových podniků se vrátila mírová výroba atd.

Odsun německého obyvatelstva v roce 1945 a 1946 byl i v Sokolově nejzávažnějším problémem. Počet odsunutých Němců odhaduje tehdejší kronikářka města asi na 8 000. Zcela vážně se také uvažovalo, že poničené město již nebude obnoveno a ustoupí těžbě uhlí. K tomuto záměru však naštěstí nedošlo. V roce 1948 přestal i úředně existovat Falknov a na mapách se objevilo jméno Sokolov (BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2005).

5.2 Historie města Sokolova v datech

1279 - 13. 4.	První dochovaná písemná zmínka o Sokolovu, tehdy byl v držení německého rytířského rodu Nothaftů.
1313	Tento rok uvádí většina historiků, jako velmi pravděpodobné pro udělení městských práv Janem Lucemburským.
1397 - 28. 8.	Král Václav IV. znovu potvrdil městská práva, která byla zničena při požáru města.
1435	Císař Zikmund zastavil město, které bylo majetkem královské komory říšskému kancléři Kašparu Šlikovi.
1436	Existence mostu přes řeku Ohři.
1480	Je Mikulášem Šlikem v místech dnešního zámku vybudován kamenný hrádek se čtyřmi věžemi a chráněný vodním příkopem.
1483	V tomto roce je připomínán učitel Peter Odelhayder, dále ještě i Mikuláš Lebenberger, což znamená, že v Sokolově již tehdy byla škola.
1488	Doložen měšťanský pivovar.
1513	Doložena chmelnice na Šenvertu a existence cihelny.
1540	Patrně dokončena přestavba staré radnice.
1571 – 1573	Uváděna jména dalších učitelů, dochoval se i školní řád z roku 1584.
1615	Panství se ujímá poslední představitel z rodu Šliků – Jan Albín Šlik, přesvědčený protestant a významný činitel protihabsburského odboje.
1619 - 25.10.	Na zámku přenocoval „zimní“ král Friedrich Falcký.
1622	Město přechází do majetku rodu Nosticů.
1620 – 1648	Během třicetileté války bylo město několikrát zničeno.
1654	Berní rula zaznamenává v „městse Falckonau“ 158 domů a 37 spálenišť.
1663	Nosticové nechali přestavět vypálený zámek do pozdně renesanční podoby s rozsáhlou oborou (Tiergarten).
1667	Dokončen kapucínský klášter s kostelem sv. Antonína Paduánského.
1671	Začala přestavba kostela sv. Jakuba Většího v barokním slohu. Věž byla dokončena až roku 1681.

1701	Postaven Mariánský sloup na Starém náměstí, dílo chebského sochaře Viléma Felsera.
1702	Na zámku nocoval císař Josef I. s manželkou.
1753	Požár 74 domů a 24 stodol.
1758	Během sedmileté války byl ve městě zřízen lazaret pro rakouské vojáky.
1774 květen	- Vysvěcena kaple Nejsvětější Trojice (původně Korunování Panny Marie), která dnes slouží pravoslavné církvi.
1789	Opravena farní škola v dnešní Kostelní ulici.
1790	Poprvé doloženo podnikání sokolovských měšťanů v hnědouhelném dolování.
1797	Těžbě uhlí musela ustoupit první chmelnice – počátek likvidace Chmelářství na Sokolovsku.
1805	Zámek přestavěn v klasicistním stylu.
1838 - 15. 7.	Do provozu uvedena první malá huť na výrobu tabulového skla v městské části Ovčárna, založena Josefem Hirschbergerem. Po třech letech byla prodána Simonu Reichlovi z Amonsgünu (Úbočí). Jde patrně o zcela první průmyslový podnik na katastru města, zaznamenává jej i Sommerova topografie.
1832 – 1833	Postaven hostinec Zlatá kotva (Zum goldenen Anker), kde byla umístěna i sokolovská poštovní stanice. Stával v místech dnešního obchodního domu Ural.
1841	Slavnostně vysvěcena nová čtyřtřídní škola.
1845	Město má 386 domů a 2060 obyvatel.
1850	Sokolov se stává okresním městem.
1851	V knize Karla Amerlinga, Průmysl v Čechách nalézáme nejstarší dosud známé použití místního jména „Sokolov“.
1871	Uvedena do provozu Buštěhradská dráha Cheb – Chomutov – Praha, procházející Sokolovem.
1873	Zřízena první měšťanská škola na Starém náměstí.
1873 - 6. 9.	První ničivý požár, zničeno 15 domů, mýdlovar, městský pivovar a část věže kostela sv. Jakuba Většího.

1874 - 23. 6.	Druhý ničivý požár, který zničil 135 domů.
1877	Založen nový městský hřbitov.
1880	Dolování ustoupily poslední chmelnice.
1894	Dostavěna tzv. centrální škola (dnes ZŠ Rokycanova).
1897 - 31. 8.	Chebským rabínem vysvěcena sokolovská synagoga na Mauerteichu (Gorkého ul.).
1897	Město má vlastní plynárnu.
1898	Instalována Jubilejní kašna, připomínající 50. výročí nástupu na trůn císaře Františka Josefa I.
1904 - 19. 6.	Vysvěcen evangelický kostel na dnešním nábřeží Petra Bezruče.
1910	Sčítání obyvatelstva zaznamenává ve městě pouze 42 Čechů, 8 716 Němců a 108 cizích státních příslušníků.
1911 - 14. 9.	Otevřena okresní nemocnice za přítomnosti hraběte Ervína Nostice.
1911	Elektrifikace města.
1917	Zahajuje výrobu nový chemický závod.
1918 - listopad	Vytvoření provincie Deutschböhmen. Moc převzala národní rada vedená Simonem Starckem. 15. 12. město obsazeno československou armádou a přechází do správy úřadů nové Československé republiky.
1922 - 20. 9.	Proběhl zápis do jednotřídní české menšinové školy, umístěné v bývalé jídelně kapucínského kláštera.
1925 - 4. 10.	Uveden do provozu Hornický dům (Bergarbeiterheim).
1926 - 19. 9.	Slavnostně otevřena budova české obecné a měšťanské školy v Chebské ulici.
1935	Zahájena výstavba okresního soudu. Jednalo se o tzv. nouzovou stavbu, která měla poskytnout práci alespoň části nezaměstnaným během hospodářské krize.
1938 - 12. 6.	Volební vítězství Henleinovy Sudetoněmecké strany ve městě.
1938 - 1. 10.	Na základě Mnichovských dohod začal zábor sudetoněmeckého pohraničí, vznik landrátu Falkenau, zřízení okresního sídla NSDAP v Hornickém domě.

1938 - 9. 11.	Vypálení židovské synagogy – tzv. Křišťálová noc.
1940 - 28. 10.	První noční nálet na město.
1942	Postaven dům s kuchyní pro britské a americké válečné zajatce v areálu Bohemie.
1943	V nemocnici vybudován systém chodeb v délce 273 m, sloužící jako protiletectvé kryty.
1945 - 17. 4.	Druhý nálet na město (mezi 14:15 – 14:45) si vyžádal více jak 100 obětí.
1945 - 7. 5.	Osvobození města 5. sborem 3. americké armády pod vedením generála C. Huebnera, štáb byl umístěn v Hornickém domě.
1945 - 14. 5.	Vytvoření tzv. Revolučního národního výboru vedený MUDr. R. Špelinou.
1945 - 28. 11.	Odchod amerického vojska, na Starém náměstí instalována pamětní deska s poděkováním za osvobození.
1945 - 1. 9.	Obnova českého vyučování v budově na Chebské ulici.
1946 - únor	Začíná organizovaný odsun německého obyvatelstva ve 13 transportech.
1946 - 26. 5.	První poválečné parlamentní volby, na základě jejichž výsledk je vytvořen 36členný Městský národní výbor.
1946	Státním zmocněncem pro výstavbu města byl jmenován ing. Miroslav Volráb.
1947 - 16. 4.	Zahájena výstavba prvních činžovních domů, které předznamenaly zásadní změny v rozšíření i celkovém vzhledu města.
1948 - 31. 3.	Město přejmenováno z Falknova na Sokolov.
1949	Zatčen kvadrián sokolovského kláštera O. Frgal a budovy kláštera přešly do užívání armády, která objekt zdevastovala.
1954 - 12. 7.	Po několikadenních deštích se protrhl břeh řeky Ohře a došlo k zaplavení části lomu Medard – jih.
1956	Vybudován stadion Baníku.
1960	Otevřeno sokolovské divadlo (vzniklo přestavbou původního kina Alfa).
1967 – 1970	Generální přestavba Hornického domu.
1968	Demolice hostince Zlatá kotva.
1972	Do provozu uvedena nová poliklinika.

1973 - 16. 6.	Otevřen krytý plavecký bazén.
1979	Město slaví 700 let od první zmínky.
1979	Začíná přestavba chemických závodů pro plánovanou výrobu kyseliny akrylátové.
1986 - 5. 9.	Otevřeno Okresní muzeum.
1989 - 27. 11.	Ve městě vyhlášena generální stávka.
1990 - 10. 3.	Město navštívil prezident Václav Havel; v červnových volbách Zvítězilo v Sokolově Občanské fórum (64,6 % hlasů); do funkce starosty zvolen Jiří Dytrych.
1990	Obnovena pamětní deska věnovaná americké armádě.
1996	Slavnostně otevřeno nové gymnázium.
1998	Znovu postavena Jubilejní kašna na Starém náměstí.
1998	Otevřeno nové divadlo v prostorách Městského domu kultury.
1999	Schválen Program sociálně-ekonomického rozvoje města.
2000	Uzavřena smlouva o partnerství s městem Schwandorf.
2001	Město má 25 081 obyvatel a 1 431 domů.
2001 - 26. 4.	Otevřena obnovená rozhledna na vrchu Hard.
2003	Dokončena rekonstrukce klášterního kostela sv. Antonína Paduánského na koncertní a výstavní síň.
2004	SUAS a. s. otevřela rekreační areál Michal.
2004	Došlo k zřízení Sokolovského infocentra v budově Městského domu kultury.
2004	Začíná vycházet městský měsíčník Sokolovský Patriot.
2005	Výstavba podnikatelských inkubátorů, dokončena cyklostezka od Komerční banky do Areálu zdraví, výstavba migračního mostu v Husových sadech (most pro veverky).
2005	31. 12. má město 25 340 obyvatel. Průměrný věk obyvatel je 38,7 let.
2005 - 30. 6.	Koná se první ročník soutěže ohňostrojů.

2006	Zpracován koncept nového územního plánu města.
2007	Snaha o celkovou rekonstrukci interiéru Hornického domu do původní podoby zůstává aktuálním záměrem radnice. V tomto roce bylo vypsáno výběrové řízení na zhotovení projektu. O rok dříve byla dokončena obnova původní fasády objektu.
2008	Byla schválena digitalizace kina Alfa, městu se podařilo získat 67 milionů korun z evropského programu Životního prostředí. Nepodařilo se však získat dotaci na rekonstrukci interiéru Hornického domu, která je odhadována na 300 milionů korun.
2009	Proběhl 1. ročník obnoveného Festivalu politické písně (15. 6. – 21. 6.).
2010	Zahájena výstavba supermarketu Tesco; vzniklo tak i 400 nových Parkovacích míst, dokončeny byly dva nové kruhové objezdy. Pokračuje také výstavba dopravního terminálu a nové budovy ISŠTE.

Tab. 3 Historie města Sokolova v datech

Zdroj: *Kniha o městě Sokolov*

6. KATASTR NEMOVITOSTÍ

„Země tvoří základ pro většinu aktivit člověka. Je proto zřejmé, že systematicky vedené záznamy o pozemcích a právních vztazích k nim mají velký význam pro veřejnou zprávu, územní plánování a rozvoj území i soukromé transakce s pozemky. Přesto je potřeba přesných údajů o nemovitostech politickými činiteli často ignorována, a následkem toho jsou katastrální systémy mnoha zemí vysoce defektní.“
(PEŠL I., 1998)

„Nobelovu cenu za ekonomii za rok 1996 získali Kanadčan William Vickrey a Skot James Mirrlees za teorii o rozhodovacím procesu při asymetrii informací. Právě nevyváženost a nedostatek informací narušuje totiž platnost ekonomických zákonů a vede k nepředvídatelnému ekonomickému chování. Určitou a nikoli nevýznamnou oblast ekonomiky závažných informací zajišťuje i katastr nemovitostí. Musí ovšem spolehlivě fungovat, obsahovat právně závazné informace a být veřejný.“
(PEŠL I., 1997)

6.1 Co je katastr nemovitostí

Vlastní název katastr pochází ze středolatinšského *capitasrum*, což je tvořeno dvěma částmi: *caput* = hlava a *tastrum* = listina. Volně přeložen tento výraz znamená listinu uspořádanou podle hlav (ať už míníme hlavu jako označení jedince, nebo v literárním slova smyslu jako kapitolu nebo soubor kapitol v literárním díle), později podle jakýchkoli jednotek. Zjednodušením poté vzniklo slovo „katastr“, u kterého byla v některých jazycích souhláska „t“ změněna na „d“ – kadastr, kadaster, kadstër. Někteří autoři milně poukazují též na podobu s řeckým *castró* – kreslit, vykreslit. S tímto názorem však nelze souhlasit, protože původní katastry měly výlučně verbální popisný charakter bez jakékoli grafické stránky, tedy bez jakéhokoli kresebného znázornění. Obecně býval slovem „katastr“ označován správní nástroj vyznačující stručně a přehledně soustavný soupis a popis zvláštních vlastností osob, věcí nebo práv (BUMBA J., 2007).

Až teprve přesným vymezením a označením lze určit konkrétní katastr. Můžeme tedy hovořit o katastru podzemních sítí, elektrických vedení, katastru voličů, katastru vodstva a podobně. Ve sdělovacích prostředcích se setkáváme s čistě lokalizačním charakterem tohoto pojmu (např.: Máme pod kontrolou všechny lavinové katastry..., K nehodě došlo v katastru obce..., atd.). Obecně vzato lze tedy katastr chápat jako veřejnoprávní zařízení, které shromažďuje, eviduje, třídí a aktualizuje údaje o jevech, které jsou jeho obsahem, a poskytuje o těchto jevech patřičné informace. Je uspořádán v logicky sestavených souborech, umožňujících spolehlivou orientaci v jeho obsahu a solidní kvalitu informací.

Všechny katastry mají základní charakteristiky společné. Každý katastr je totiž:

- **úplný** - obsahuje data o všech svých předmětech a žádný nevynechává,
- **stejnorodý** - podává data ze stejných hledisek pro všechny předměty,
- **přehledný** - poskytuje správnou a snadnou orientaci,
- **aktualizovatelný** – lze jej snadno a přesně udržovat v souladu se skutečností, bez porušení charakteristik uvedených výše (BUMBA J., 2007).

Jistě nejvýznamnějšími a z pohledu veřejnosti nejznámějšími jsou katastry zabývající se nemovitostmi, tedy pozemky, budovami a věcnými právy k nim. Původně sloužily výhradně berním, daňovým účelům, ale za posledních sto let rozšířily svou působnost i do oblasti všeobecně hospodářské a technické. Historickou posloupnost vývoje katastru jako podkladu pro daňový systém tvoří:

- první úřední soupisy jako počátky berních evidencí,
- rustikální katastry (1. A 2. Berní rula)
- tereziánské katastry (3. A 4. Berní rula, exaeqatorium dominicale),
- josefínský katastr,
- tereziánsko-josefínský katastr,
- stabilní katastr (včetně reambulovaného katastru a katastru evidence daně pozemkové),
- pozemkový katastr,
- jednotná evidence půdy,
- evidence nemovitostí,
- katastr nemovitostí (BUMBA J., 2007).

Katastry v českých zemích mají jako jen v málokterých ostatních zemích téměř tisíciletou tradici. V této dlouhé historii prošli řadou změn, zaznamenaly spousty omylů a tápání, ale úspěšně se vyvíjeli ke spolehlivému multidisciplinárnímu nástroji, obhospodařujícímu miliony informací, které slouží jak potřebám individuálním, tak skupinovým i celospolečenským. Jde o rozsáhlé a nákladné dílo, vytvářející se v jednotlivých etapách řádu desetiletí. Evidence většinou navazuje na předchozí výsledky a postupně se vyvíjí se společností a jejími potřebami a možnostmi.

Mimořádný význam má také kontinuita katastru. Pokud je narušena, vznikají velmi vážné a obtížně odstranitelné důsledky. Také koncepční změny katastru a jeho obsahu znamenají vždy mimořádně nákladnou a dlouhodobou záležitost až na desítky let. Řádné vedení katastru a jeho rozvoj podle vyvíjející se úrovně vědeckých poznatků a technických možností jsou skutečností, které jsou podmíněny dlouhodobou politickou a ekonomickou stabilitou. Katastry patří svým obsahem k nejrozsáhlejšími informačním systémům s mimořádnými požadavky na spolehlivost a přesnost vedených dat. Touto svou vysokou spolehlivostí a průkazností si vybudovaly neobyčejnou důvěru veřejnosti.

Ve vývoji českých katastrů nastalo několik zlomových momentů, které výrazně ovlivnily jejich kvalitativní podobu v porovnání s předchozím stavem. V těchto momentech ovlivnila vývoj a podobu katastru významná osobnost moudrého panovníka, nebo mimořádně zdatný angažovaný odborník. Přesto všechny české katastry

vznikli na podkladě právní normy, ať už jí byl královský či císařský patent nebo rozkaz, anebo později příslušný zákon. Nikdy nebyli výsledkem soukromé nebo skupinové iniciativy. Byli tedy vždy veřejnoprávním institutem spravovaným stanoveným státním orgánem.

České katastry lze v podstatě rozdělit do dvou zásadních historických etap:

- etapa katastrů pouze popisných s odhadovanými technickými údaji, bez mapové složky; tato etapa trvala zhruba od poloviny 11. století do druhé poloviny 18. století,
- etapa katastrů s exaktním mapovým podkladem, existujících od závěru 18. století dodnes.

Vývojové stupně katastru nemovitostí:

- první úřední soupisy půdy (první zmínky v roce 1022),
- počátky daně pozemkové (od roku 1250),
- první berní rula – 1. rustikální katastr (od roku 1654),
- druhá berní rula – 2. rustikální katastr (od roku 1684),
- třetí berní rula – 1. rustikální katastr tereziánský (od roku 1748),
- čtvrtá berní rula – 2. rustikální katastr tereziánský (od roku 1757),
- josefský katastr (od roku 1789),
- tereziánsko-josefský katastr (od roku 1790),
- stabilní katastr (od roku 1843) včetně etap reambulovaného či revidovaného katastru (od roku 1869) a evidovaného katastru (od roku 1883),
- pozemkový katastr (od roku 1927),
- jednotná evidence půdy (od roku 1956),
- evidence nemovitostí (od roku 1964),
- katastr nemovitostí (od roku 1993), (BUMBA J., 2007).

7. EVIDENCE NEMOVITOSTÍ

1. dubna 1964 nabyl účinnosti občanský zákoník č. 40/1964, který přinesl řadu změn, z nichž některé měly za následek vytvoření nové legislativy týkající se evidování nemovitostí. Vytvořením evidence nemovitostí (EN) podle zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, a podle vyhlášky č. 23/1964 Sb., kterou se provádí zákon č. 22/1964 Sb., došlo k opětovnému evidování vlastnických a jiných majetkových práv k nemovitostem. Již v roce 1962 bylo toto předznamenáno povinností zasílat příslušná usnesení okresních soudů na střediska geodézie. Obě zmíněné právní normy nabyly účinnosti také k 1. dubnu 1964. Evidence nemovitostí se stala dalším z historické řady evidenčních technických nástrojů sloužící potřebám evidování nemovitých věcí (BUMBA J., 2007).

Podkladem pro evidenci nemovitostí (EN) byl z technického hlediska původní operát bývalé JEP ve shodné struktuře:

- měřický operát,
- písemný operát,
- úhrnné a sumarizační výkazy a sbírka listin.

Také zde byly ještě pomocné části operátu EN, a to: záznam změn, záznam pro další řízení EN a seznam nepovolených změn kultur. Pro potřebu operativnosti při údržbě a využívání EN byly poté zavedeny další pomocné části jako výkazy záhumenek, seznamy pozemků dočasně vyňatých ze zemědělského půdního fondu a některé jiné.

Písemný operát byl ale rozšířen o významnou část – listy vlastnictví. Tyto listy měly obdobnou strukturu jako bývalé pozemkové knihy. Právní vztahy se evidovaly na základě ověřených kopií nebo originálů listin předkládaných k zápisu na listech vlastnictví. Předmětem doplnění do těchto listů byly již nikde nevedené údaje o vlastnictví za období od roku 1951, což byl úkol neobyčejně náročný.

Základní vedení a údržba EN v souladu se skutečným a právním stavem byly zákonem svěřeny orgánům bývalé Ústřední správy geodézie a kartografie, což byl od roku 1968 bývalý Český úřad geodetický a kartografický.

Zejména právnícká veřejnost často kritizovala příslušnost evidence majetkových vztahů k nemovitostem k jiné než juristické instituci. Kvůli této kritice stanovil zákonodárce, že na rozdíl od evidence užívacích vztahů, kdy případné chybné údaje mohlo SG opravit novým hlášením změn, lze vyznačování právních vztahů de EN provádět pouze na podkladě právních aktů nebo právních listin. Jejich okruh byl přesně definován právním předpisem a obsah byl také náležitě specifikován i s popisem případných příloh. Podle takových listin, docházejících na SG podle stanoveného režimu byly právní vztahy vyznačovány do EN v letech 1964 až 1966. Na podkladě výsledků místního šetření v obcích v rámci komplexního zakládání EN byly od roku 1967 zápisy prováděny navíc i v dalších případech, pokud byly shledány všechny nezbytné předpoklady k objasnění dotyčného právního stavu s využitím

podkladů pozemkového katastru a především pozemkové knihy. Tyto údaje o právních vztazích odpovídaly dobovým majetkoprávním institutům.

Při nakládání s nemovitostmi, u kterých právní vztahy nebyly v EN doposud vyznačeny, museli účastníci vycházet z údajů pozemkových knih a nezaknihovaných listin, jejichž identifikační atributy většinou nesouhlasily s vyznačením v EN. Proto vznikly nové technicko-právní prvky: srovnávací sestavení parcel podle pozemkové knihy a EN a dále identifikace parcel vedených v operátu EN se stavem v pozemkovém katastru.

Pouze z hlediska formálních či technických náležitostí rozhodovala SG o tom, zda právní listina je schopna zápisu do EN či nikoli. Posuzování platnosti vlastního právního úkonu již v pravomoci SG nebylo. Zapsalo pouze obsah dané právní listiny a nemělo možnost zkoumat její právní obsah. Nemělo k tomu vlastně ani legislativní legitimitu, ani pracovníky s právní kvalifikací. Naopak při technických a formálních závadách a v dalších pochybnostech vracela SG sporné případy k rozhodnutí vyhotovitelům listin nebo příslušným juristickým orgánům. Pro provádění zápisů do EN n platily předpisy o správní řízení.

EN znamenala oproti předchozí JEP výrazný pokrok. Mezi hlavní principy patřily:

- **zásada legality** (k zápisům právních vztahů docházelo na podkladě právního aktu nebo právní listiny),
- **zásada speciality** (zápisy byly prováděny přehledně předepsaným způsobem do operátů či jejich částí k tomu vyhrazených),
- **zásada jednotnosti** na celém území státu,
- **zásada univerzality** (sledování užívacích i vlastnických vztahů na shodném mapovém i písemném médiu),
- **zásada veřejnosti** (byť i s omezením na „oprávněný zájem“),
- **zásada závaznosti** údajů taxativně v zákoně uvedených,
- **zásada oficiality** (zápisy byly prováděny z úřední povinnosti a nikoli na podkladě vůle účastníků),
- **zásada bezplatnosti** zápisů (BUMBA J., 2007).

Pozn. k „oprávněnému zájmu“: zpravidla byl za „oprávněného zájemce“ považován uživatel či vlastník nemovitosti, pracovník soudu či státního notářství, MNV, JZD, státního statku atd., ale i zájemci o koupi nemovitosti. Vzhledem k tomu, že institut oprávněného zájmu nebyl v žádném právním ani technickém předpisu definován, jednotlivá SG si jej interpretovala podle svého uvážení.

Charakteristickým rysem EN byla její dvojkolejnost. Faktické užívací vztahy byly vedeny velice jednoznačně, důsledně a úplně ve všech částech operátu, ale právní vztahy s určitým omezením, patrným hlavně u pozemků sdružených ve velkých užívacích celcích. Ve vlastnických listech byly tyto údaje podchyceny pouze symbolickou poznámkou a v pozemkových mapách nabyly zobrazeny vůbec. I přes zmíněnou vyšší úroveň EN oproti JEP nemohla EN přes veškeré snahy nahradit úlohu veřejných knih a pozemkového katastru. Zákon o evidenci nemovitostí totiž ne-

obnovil intabulační princip zápisů a nedal orgánům kartografie a geodézie stejné pravomoci, jaké měly dříve pozemková kniha a pozemkový katastr.

EN přinesla kromě změn v oblasti právních vztahů také řadu významných technických prvků. Vysoké úrovně dosáhla automatizace písemného operátu s množstvím výstupových alternativ na rozsáhlém technickém vybavení se širokým programovým zabezpečením. Také byl důležitý návrat k účelovému měření. A to nejprve v podobě univerzálního technicko-hospodářského mapování (1961 – 1981), později účelnějšího a cílenějšího základního mapování velkých měřítek (1981 – 1992).

Při mapování se postupně podařilo zvládnout fotogrammetrické technologie a dosáhnout tak vysokého stupně automatizace v celém procesu tvorby. Společným nedostatkem ale byly chabé základy místního šetření, které snižují praktickou využitelnost těchto map. Při zakládání a vedení evidence nemovitostí byly pro jednotlivé skupiny činností postupně vydány směrnice a návody. Např. pro údržbu map platila původně celkem podrobná Směrnice pro údržbu map evidence nemovitostí, ÚSKG č. 7600/1966/23-334 ze dne 25. července 1966. Tato směrnice v zásadních ustanoveních přímo odkazovala na části a dosud nepřekonané Instrukce B platné pro pozemkový katastr. Zároveň také respektovala vlastnosti jednotlivých druhů starších map. Později došlo při systémové přestavbě technických předpisů k přílišnému zjednodušení zásad měření, i když mapy historického původu se svými vlastnostmi zůstaly jako existující realita.

Legislativní základy evidence nemovitostí byly nedostatečné a nerespektované. Metody, postupy a obsah evidence se měnily dost podstatným způsobem pouze na základě interních pokynů, mnohdy na přání jiných resortů. Přesto jediné čtyři obecně závazné předpisy vydržely téměř beze změn skoro třicet let. Zásadním nedostatkem bylo nevyřešení spolehlivé evidence parcel občanů sloučených do větších půdních celků, které v souladu s předpisy nebyly zobrazovány v mapách.

Důležitým okamžikem především pro zeměměřičskou veřejnost byla postupná automatizace měření detailních změn a promítání těchto změn do map a písemného operátu. Bylo více než jasné, že bez využití výpočetní techniky se další rozvoj katastru (tehdejší evidence nemovitostí) nemůže uskutečnit v takovém rozsahu, jaký požadovala odborná i uživatelská veřejnost. Využití počítačů v EN bylo zpočátku spojeno s dvěma otázkami:

- jak provádět měřické práce, aby počítač řešil různé geodetické úlohy, aby byly způsobilé pro automatizovanou kresbu změny nebo plánu s možností pozdější digitální tvorby map,
- jak převést údaje EN z dosavadních děrnoštítkových nebo jiných médií na počítač tak, aby byl založen nový operát a aby byla možná jeho automatizovaná aktualizace.

Obě tyto otázky byly předmětem výzkumů ve výzkumných ústavech v Praze a Bratislavě. Byly především vytvořeny programy pro běžné geodetické úlohy. Podle návrhů doc. Dr. Oldřicha Války, CSc. byly od roku 1970 na všech SG zavedeny číselné způsoby zaměřování změn. Byly k nim také dodány potřebné formuláře a vzo-

ry. Číselným měřením je jakékoli měření, kromě grafického způsobu řešení prostřednictvím průsečíků záměr, čili každé měření, kde se používá minimálně pásmo s měřením délek pat kolmic od počátku záměrné (měřické) přímky a délek kolmic, případně úhloměrný přístroj (teodolit). V tomto případě je však nutno pod pojmem „číselné měření“ zahrnout takové způsoby měření, které umožňují i „spočitatelnost“ souřadnic v rámci jedné (byť i místní) souřadnicové soustavy, výpočet výměr a možnost pozdějšího propojování jednotlivých místních soustav do jedné, zpravidla absolutní soustavy (u nás S-JTSK).

Po ověření výzkumu v roce 1972 byl zakoupen automatický koordinatograf Coragraph švýcarské firmy Contraves. Byl instalován v tehdejší Geodetickém ústavu Praha a všechna SG sem mohla posílat své měřické případy k výpočtům a zobrazením. Zpět byly výsledky zasílány většinou do týdne, a to včetně zobrazení na průhledné nesrážlivé podložce v měřítku odpovídajícím měřítku podkladové mapy opraveném o zadanou srážku papíru.

V jednotlivých katastrálních územích byla současně budována síť PBPP (podrobných bodů polohového pole), a to buď v místních soustavách nebo v S-JTSK, která sloužila k dalšímu zaměřování změn, zejména při zaměřování geometrických plánů.

Po teoretickém rozboru byly známy principy, procesy a kritéria:

- převodu (nahrání) základních informací EN z dosavadních médií – většinou děrných štítků - na magnetické pásky (MGP); nositeli (objekty) informací byly parcely (asi devět informací) a uživatelé – vlastníci – (asi šest informací),
- změnového řízení, tj. změn o obsahu operátu EN (prostřednictvím výkazů změn),
- zpracování sumarizačních souborů a tisku úhrnných výkazů (PEŠL I., 1997).

V letech 1971 a 1972 byly programy odzkoušeny v síti podniků výpočetní techniky (PVT). Hromadný převod byl zahájen v roce 1972 a v roce 1977 byly již v celé tehdejší ČSSR údaje písemného operátu EN převedeny a uloženy na paměťová média počítačů, ale různého typu. I proto dochází v roce 1977 k postupnému sjednocení na počítače EC 1030. Při převodu na tento typ počítače byl soubor jinak uspořádán a doplněn o další informace. Tak byl vytvořen Registr evidence nemovitostí (REN) se třemi podregistry a především s možností integrace s jinými informačními systémy.

Další inovací bylo zavedení optického snímání dokladů – buď čtení opisů pořizovaných na psacích strojích s písmem OCR-A, později OCR-B, nebo přímým snímáním originálních dokladů vyplněných stylizovaným ručním písmem, prostřednictvím zařízení SCAN DATA.

Podniky geodézie v krajích se ve snaze odstranit komplikace způsobené kooperací s podniky výpočetní techniky (PVT), snížit náklady a zvýšit operativnost zpracování, vybavovaly vlastními minipočítači. Takový byl v resortu ČÚGK poprvé použit v roce 1982 a jeho předností bylo uložení souborů na magnetickém disku s možností přímého přístupu.

O schválení zásad RSEN (racionálního systému evidence nemovitostí) bylo vydáno několik dalších, upřesňujících jednotlivé etapy (založení nové podnikové evidence nemovitostí (PEP), využití leteckých měřických snímků pro sběr informací o změnách, využití mikrofilmu v EN, převod map na PET folie) a další. Rozdělení na podrobnější fáze:

- Převod do pozemkových map do souvislého zobrazení.
- Převod pozemkových map do dekadického měřítka a do souvislého zobrazení v S-JTSK.
- Převod pozemkových map na PET folie.
- Zavedení mikrofilmové techniky (PEŠL I., 1997).

V roce 1970 byly pozemkové mapy postupně obnovovány grafickou transformací do dekadického měřítka 1 : 2000 současně s převodem do systému S-JTSK. Hlavní metodou převodu byla tzv. fotogrammetrická údržba a obnova (FÚO). Očekávání však nebyla naplněna především pro nízkou kvalitu výsledných pozemkových map. Byla dávana přednost novému mapování.

Každá mapa na papírové podložce má tendenci se vlivem teploty a vlhkosti srážet, nebo naopak roztahovat. Tyto změny sice nejsou pouhým okem postřehnutelné, ale v měřítku mapy pomocí příslušných zařízení měřitelné. Tyto zdánlivě nepatrné změny pak mohou ovlivnit nejen porovnání délky měřené v terénu s délkou odměřenou příslušným zařízením z mapy, ale také výpočet výměr planimetrováním (měřením ploch) v mapě se skutečnou velikostí plochy v terénu. Tyto rozdíly nejsou natolik zanedbatelné, aby se vešly do dostupných odchylek mezi dvojím měřením ploch. Mnohdy bylo nutno opravovat docela složitý způsobem každý výpočet o srážku papíru. Srážka mapy na papírové podložce je totiž nerovnoměrná jak ve vodorovném a svislém směru, tak i v jednotlivých detailech mapového listu. Záleželo hlavně na erudici a citu katastrálního pracovníka, jak se s problémem vypořádá.

Objevila se možnost přenosu kresby na relativně nesrážlivý materiál, který splňoval některé další požadavky: byl inertní - nereagoval negativně se svým okolím, byl tuhý a tím vylučoval poškození při běžném zacházení; dokonce byl tak inertní, že splňoval požadavky na nemožnost přenosu chutí a pachů; proto je také v současnosti oblíbeným materiálem pro přepravu tekutin; jde o polyethylenterephtalát – PET. Na tento materiál byly postupně převedeny všechny pozemkové mapy.

Možnosti tehdejší reprodukční techniky z neprůhledných materiálů byly dosti omezené. Pozdější technika reprografie (elektrografie) umožnila sice reprodukovat z jakékoli podložky, ale nebyla v té době dostupná. Jednodušší byla reprodukční technika z transparentních materiálů. A z těchto tří důvodů byly mapy na PET fóliích ideální médium.

Zavedením mikrofilmové techniky mělo být docíleno úspory místa, lepšího zabezpečení a také časových úspor při manipulaci s operáty EN pro vlastní činnosti SG a pro službu veřejnosti, s možností pohotového vyhotovování kopií z mapových i písemných operátů EN. Výzkum začal v roce 1969 nejprve účelově pro zakládání všeobecných dokumentací na SG, později s rozšířením na využití v celém resortu.

Každé SG i jeho detašované pracoviště bylo vybaveno čtecím zařízením. Mikrofilmová pracoviště, která pořizovala z předloh mikrosnímky, byla dvě: na SG Mladá Boleslav a na SG v Blansku. Nejprve byly na film 35 mm zmikrofilmovány všechny tzv. „mrtvé“ originály písemných operátů pozemkového katastru: parcelní protokoly, seznamy pozemnostních archů, pozemnostní archy, rejstříky držitelů a parcel, výkazy změn, výkazy úhrnných hodnot, geometrické plány, polní náčrty, výpočetní protokoly, katastrální mapy a grafické přidělové plány. Podkladový zmikrofilmovaný operát byl odvezen do depozitářů.

Později byly zmikrofilmovány také „živé“ operáty nebo operáty EN: prvotní doklady pro převod EN na počítač, výsledky technicko-hospodářského mapování (THM) a pozemkové mapy, tedy mapy sloužící k provozu SG. Následovaly výkazy změn záznamy podrobného měření změn ba výpočetní protokoly od roku 1964. Výsledkem tohoto procesu byly mikrofilmové pozitivy, které se zakládaly do katalogů (pořadačů) připomínajících filatelistická alba.

Další inovací na SG bylo od roku 1981 využívání mikrofiší (systém COM). Jejich největší výhodou byl a možnost provádět na nich zjednodušenou údržbu. Po roce 1983 se na magnetické pásky (MGP) začaly také nahrávat údaje z listů vlastnictví (LV) k založení subregistru D pro EN.

Všechna tato inovační opatření konce 80. let byla pouze počátkem důslednějších technických a technologických změn. Začínala využíváním primitivních kapesních kalkulátorů s goniometrickými funkcemi, přes postupné vybavování osobními počítači včetně příslušného software, využití interaktivní grafiky, elektronického měření délek spojené se záznamovým zařízením, určování souřadnic pomocí GPS, pokračovala dálkovým přenosem dat, možnosti poskytování údajů z katastru nemovitostí prostřednictvím internetu atd.

(viz příloha č. 5)

8. JEDNOTNÁ EVIDENCE PŮDY

Štítková akce a následné přehledky kultur podle usnesení vlády č. 1464 selhaly 31. 8. 1954. Poté došlo z hlediska kompaktnosti k náznaku zlepšení situace vytvořením Jednotné evidence půdy (JEP) podle usnesení vlády č. 192 ze dne 25. ledna 1956. Tato evidence měla jednoduchou filosofii: na rozdíl od pozemkového katastru a veřejných knih evidovala JEP pouze faktické uživatelské vztahy k pozemkům. Z toho důvodu nebylo podle JEP možno jakkoli prokazovat vlastnické a podobné právní vztahy k nemovitostem. Usnesení vlády uložilo ÚSGK tyto hlavní úkoly:

- založit ve všech obcích JEP,
- udržovat její technické podklady v souladu se skutečným vztahem,
- zajišťovat po technické stránce u místních národních výborů její odborné vedení.

Úkol založení JEP byl rozepsán na tři roky, ale již v roce 1956 první zkušenosti zhodnotily, že zakládání JEP přesnými metodami je příliš nákladné a za předpokladu masivního nástupu hospodářsko-technických úprav pozemků - HTÚP také nehospodárné.

Usnesení vlády z 28. 11. 1956 proto uložilo založit JEP dvojím způsobem:

- jednak přesnou metodou na podkladě šetření a měření všech pozemků (v obcích s již převažující socializací půdy – 25 až 30% obcí),
- zjednodušenou metodou přebírající převážně údaje z předchozích akcí (v obcích s převažujícím soukromím hospodařením – 70 až 75% obcí).

S další postupující socializací se pak měly do roku 1960 nahradit zjednodušené operáty JEP úplnými operáty.

ÚSGK vydala pro zakládání JEP pro oblastní ústavy a okresní měřičská střediska šest základních směrnic. Čtyři z nich měly dočasnou platnost do roku 1957, poté byly nahrazeny směrnicemi pro udržování operátů JEP u MNV a prozatímními směrnicemi pro udržování operátů JEP u středisek geodézie. Později byla vydána jako obecně závazný právní pouze Směrnice č. 154/1957 Ú. 1., o označování druhů pozemků a jejich charakteristikách pro účely jednotné evidence půdy a pro účely dodávkové povinnosti a výkupu zemědělských výrobků. Tato směrnice nabyла účinnosti dnem 1. 8. 1957 (zabývala se však jen nepatrnou částí problematiky). V roce 1959 byla vydána také Směrnice pro vyhotovení písemného operátu JEP mechanizovaným způsobem – strojně početní stanicí a Směrnice na jeho vyhodnocení.

JEP vytvořila jednotný operát postavený na technických podkladech pozemkového katastru. Výrazným technickým nedostatkem JEP bylo programové snížení úrovně elaborátů povolením měkčích dostupných odchylek proti dřívějším normám, což bylo odůvodňováno stejně jako vždy v historii faktorem potřebných úspor. Nepříznivě se projevila také nízká technická úroveň a odpovědnost personálu. Chybějící odborná kapacita byla totiž nahrazována přijímáním pracovníků s nízkou odbornou kvalifikací.

Při zpracování změn pro JEP neplatily povolené odchylky podle Instrukce B. Nevhodné úlevy ovlivnily také přenos zákresu do map, při kterém byly povoleny i zcela netechnické a přibližné postupy. Byly zde povoleny trojnásobné odchylky a výjimečně bylo možno použít i vyšší hodnoty. Bylo přípustné nezaměřené novostavby doplnit „přibližnou lokalizací a přibližným půdorysem“ se zakreslením čárkování. Tyto úlevy se vztahovaly i na výpočty ploch. Zde nebyla přesnost vůbec jednoznačně stanovena a nejpoužívanější metodou bylo sčítání a odčítání odhadnutých výměr částí parcel pozemkového katastru. Vzhledem k rozsahu díla a krátkosti času byly opět využity neodborné a nezpracované síly a proto nemohla být dodržena ani takováto velmi mírná kritéria přesnosti. Ale i z těchto nekvalifikovaných lidí, pokud měli snahu o vzdělávání se, se někdy stali zaměstnanci SG s velmi dobrou odbornou erudicí.

Měření pro JEP mělo probíhat jen v nejnutnějších případech, např. nešlo-li využít jako podkladů pozemkového katastru, přidělových plánů, zastavovacích plánů nebo výsledků pozemkových úprav. Nebyly kontrolovány délky ani měřeny oměrné míry. Zobrazovací práce se neměly provádět podle dosavadních měřických předpisů, ale pouze způsobem vyhovujícím evidenčním účelům (např. propikýrováním ze snímků – propíchnutí speciální kresličskou jehlou, pantografováním, vynášením polygonových pořadů jen graficky bez předchozího výpočtu souřadnic pomocí úhloměru a délkového měřítka, atd.).

Operát JEP tvořily obdobně jako v pozemkovém katastru tři části:

- písemná část,
- měřická část,
- úhrnné výkazy a sbírka listin.

Písemnou část tvořily tyto součásti:

- soupis parcel podle obcí a v nich podle katastrálních území,
- evidenční listy,
- seznam evidenčních listů (v podstatě lze srovnat se seznamem uživatelů),
- seznam domů,
- rejstřík uživatelů – vlastníků (tzn. řazených podle abecedy),
- výkaz změn (BUMBA J., 2007).

Měřickou část – mapový operát, tvořily tyto součásti:

- pozemková mapa jako základní mapa JEP uložená na OMS (SG); většinou se jednalo o pozitivní kyanotipickou kopii (kyanokopie, modrokopie) katastrální nebo jiné vhodné mapy na papíru s modrým tónem, v pohraničí i jako kopii přidělového plánu,
- pracovní mapa sloužící jako pomůcka při práci v terénu; zpravidla se jednalo o sepiakopii na papíru střední jakosti, tedy kopii v hnědém tónu; někdy se v terénu používala i pracovní mapa pozemkového katastru podlepená kartonem a rozřezaná na čtvrtky slepené s mezerou pro možnost složení,

- evidenční mapa, zpravidla otisk pozemkové mapy pro potřeby MNV; zakreslování změn do těchto map uložených na MNV (a někdy i kupodivu národními výbory používaných) bylo povinností OMS (SG), (BUMBA J., 2007).

Před vytvořením pozemkové mapy bylo nutné jednorázové doplnění katastrální mapy o všechny předchozí změny. Poté se na každém listu katastrální mapy měl vyznačit rok jejího uzavření a v nezbytných případech se do ní dále mělo zakreslovat pouze tužkou. Změny se od uzavření zákresu v katastrální mapě měly zásadně vyznačovat jen do mapy pozemkové. Toto uzavření stavu katastrálních map pozemkového katastru v roce 1956 později (po roce 1989) umožnilo technickou realizaci masivních restitučních procesů.

Úhrnné výkazy tvořily především výkazy úhrnných hodnot druhů pozemků (ÚHDP) podle obcí, okresů a krajů. Do sbírky listin se zařazovaly všechny došlé listinné podklady, náčrty a plány.

Od svých evidenčních předchůdců převzala JEP i některá pozitiva, např. ohlašovací povinnost změn evidovaných v JEP, pravidelné cyklické přehledky pozemků z hlediska jejich užívání, později i zasilání rozhodnutí soudů týkajících se převodů a změn v nemovité držbě na střediska geodézie.

V závěru období vedení JEP, již provizorní a značně nekvalitní mapy nebyly nadále udržitelné, se začala řešit mimořádně významná otázka map. Rozsáhlé změny, odvíjející se od zakládání jednotných zemědělských družstev (JZD) a prováděním HTÚP často přesahovaly hranice katastrálních území. Proto bylo rozhodnuto, že stávající ostrovní pozemková mapa (též používán pojem „kerná mapa“) bude nahrazena novou pozemkovou mapou v souvislém zobrazení. Je nutno připomenout, že pozemkové mapy JEP byly převážně pokračovateli map stabilního katastru, ve kterém byly jednotlivé mapové listy zpracovávány vždy pouze pro jedno katastrální území (tedy jakýsi ostrov nebo kru), a proto se na styku dvou katastrálních území zobrazené hranice katastrálních území shodovaly jen výjimečně. Přikročilo se tedy k vytvoření nových pozemkových map, které měly plně nahradit dřívější mapy pozemkového katastru. Tato tvorba map v souvislém zobrazení však neznamenalala nové mapování, ale vytvoření mapového operátu přetvořením dosavadních map.

Postupovalo se podle směrnice pro obnovu map JEP reprodukcí v souvislém zobrazení (ÚSG č. 23-338.9-3100/1963 ze dne 20. června 1963). Tato nahradila předchozí prozatímní předpis v 1960 a na základě zkušeností byla dále doplňována. K obnově se mělo využít především kresby z neudržovaných katastrálních map. Z nedokonalých map JEP se přebírala pouze kresba, která nebyla obsažena v těchto katastrálních mapách. Výsledná kvalita této obnovy map byla ovlivněna nejen odbornými znalostmi zpracovatele a jeho pečlivostí, ale i řadou nejasností při srážkách sousedících mapových listů a místními deformacemi. Proto i přes veškerou snahu o co nejvyšší kvalitu docházelo spíše naopak k dalšímu zhoršení kvality map.

Podle otisků map, které mají stejnou nebo málo se lišící srážku papíru, měl být vyrýsován rám pozemkové mapy souvislého zobrazení. Zpravidla byl tento rám vyrýsován podle tzv. hlavního listu katastrální mapy (podle toho listu ostrovní kata-

strální mapy, který nejvíce zaplňoval list v souvislém zobrazení). Ve skeletu (označení okrajového náčrtku mimo rám mapy) zobrazujícím, ze kterých ostrovních map bylo příslušné území v souvislém zobrazení složeno, byl tzv. hlavní list, podle nějž byl celý rám vyrýsován, vyznačen podtržením.

Do listu nově tvořené mapy souvislého zobrazení se pak kresba měla kopírovat podle těchto hlavních zásad:

- při kopírování kresby dílčích listů se kopírovala kresba dílčího listu vždy vcelku a neztotožňovaly se tak zcela ani hranice sekčních rámců ani hranice katastrálních území (jejich odchýlný průběh z dílčího listu byl v listu souvislého zobrazení vyznačen čárkovaně),
- u neztotožněných čar měla být zachována jejich rovnoběžnost,
- byla-li srážka dílčích listů stejná nebo blízká srážce hlavního listu, nastavovala se kresba podle sekčních čar, jinak podle hranic katastrálního území,
- porovnání a úprava kresby na rámu nově tvořených mapových listů se prováděla pouze v případech průkazně nesprávného zápisu (BUMBA J., 2007).

Později v roce 1963 byla vydána směrnice pro obnovu map JEP reprodukcí v souvislém zobrazení Sk.X/53 ÚSKG (Věstník ÚSGK č. 15, poř. č. 6, Praha 1963).

Druhá část operátu – písemný operát se také dočkala významné změny. Došlo k postupnému zavedení děroštitkové techniky a to na podkladě resortního výzkumu v roce 1956. Zpočátku se technika prováděla na československých děroštitkových strojích ARITMA a ve spolupráci se strojně početními stanicemi (SPS). Podkladem pro děrování byl soupis parcel, opravený podle výkazu změn. Médium se stal děrný štítek z polotuhého papíru založený pro každou parcelu a k ní se vztahující informace, v číselném vyjádření, kterých bylo tehdy 22. Mechanizované zpracování dat probíhalo po řadě děrovač – tabelátor – třídič. Pracovník na prvním přístroji vyznačil na klávesnici příslušné změny a stisknutím zvláštní klávesy nakonec spustil mechanismus. Hroty stroje proděravely děrný štítek v příslušných místech.

Druhý stroj stejného principu, ale s mírně upravenou mechanikou pak plnil kontrolní funkci. Jiný pracovník vyznačil na klávesnici tytéž změny a po stisknutí zvláštní klávesy prvky bez ostrých hrotů buď projely dříve děrovanými otvory (pak bylo vše v pořádku) nebo se zarazily o polotuhý děrný štítek a bylo potřeba hledat chybu. Třídič zajišťoval poslední fázi, kdy správně proděravěné štítky vytřídil do žádaných sestav. Těch bylo celkem sedm:

- úhrnné hodnoty druhů pozemků (ÚHDP),
- sektorové přehledy o plochách kultur,
- evidenční listy,
- soupis parcel,
- soupis přespolečných pozemků – úbytkových a přírůstkových ve vztahu k obvodu obce,
- prvotní doklad vyhotovený mechanickým způsobem (pro možnost kontroly)
- seznam domů.

Sestavy mohly být jednotlivě sumarizovány a výsledky vytištěny do pásů nebo do předepsaných tiskopisů. Tímto mechanickým způsobem bylo možno vytvořit soupisy parcel, evidenční listy, seznamy domů a sektorové přehledy o plochách kultur. Ostatní operáty bylo nutno do předepsaných tiskopisů sestavit ručně. Další údržba byla prováděna zápisem do výkazu změn a obnovou děrných štítků.

V závěrečné etapě zavádění JEP bylo tedy možno údaje zpracovávat mechanicky pomocí děrných štítků ve strojně početních stanicích. Byl to začátek cesty automatizovaného zpracování evidenčních dat. Každá etapa tohoto vývoje má tedy jak své pozitivní, tak i negativní stránky.

(viz příloha č. 6)

8.1 Současné mapy analogové po digitální

Tereziánský katastr byl ukončen jedna etapa vývoje a josefským katastrům byla zahájena druhá etapa ve vývoji katastrů. Dávne pozemkové katastry měly pouze verbální - slovní, popisný charakter bez jakékoli grafické složky. Druhá etapa katastrů tedy spočívá v existenci nové integrální součásti katastrálního operátu. Stal se jí mapový, tzn. grafický operát, i když v josefském katastru pouze v podobě náčrtů (brouillonů). Katastrální mapa je specifickou formou mapy, jejíž historie je relativně krátká. V našich zemích funguje teprve něco přes 200 let.

První předstupeň ke kresbě map, byly již na počátku lidstva nejrůznější náčrtky či rytiny zvířat a lidí, nacházejících se v jeskyních, tedy v obydlí pravěkých lidí. Objevují se i různá vyobrazení okolní blízké a později i vzdálené krajiny. Tato primitivní zobrazení se vyskytují již v sumerské, babylonské a egyptské kultuře. Vynikajícími tvůrci map (především námořních) byli Féničané, polohu a tvar pobřeží objevených zemí znali a uměli nakreslit i staří Vikingové. Neméně významné bylo také slavné období velkých zeměpisných objevů Řecka a Říma. V průběhu tisíciletí vzniklo nesčíslné množství druhů a typů map pro různé účely, od primitivních prostých kreseb přes barevné a efektní doplňky vybavené středověké a novověké mapy (u nás např. Müllerova mapa Čech, Helwigova mapa Slezska, Komenského mapa Moravy atp.) až po moderní účelové mapy a orientační či navigační systémy využívající technologie zpracování dat poskytovaných geodetickými družicemi.

První katastrální mapy byly bohaté na různé odstíny barev. Josefínské brouillonny používaly k lepšímu znázornění rozdílů mezi jednotlivými druhy pozemků šesti barev, první mapy stabilního katastru z první poloviny 19. století dokonce sedmi barev, mapy reambulovaného a evidovaného katastru z druhé poloviny a z konce 19. století užívali pěti barev. Po druhé obnově konce 30. let 20. století a po novém mapování se barevné tónování přestává používat.

Moderní katastrální mapa je v posledních desetiletích mapou monochromatickou – obsahuje pouze černou barvu. Je také mapou výlučně polohopisnou bez jakýchkoli výškopisných prvků. Katastrální mapa přesto není jen obrazem krajiny jako u většiny ostatních map. Je zrcadlem převážné části hospodářského života společnosti a v jejím vývoji se odrážejí osudy velkých skupin i jednotlivců, jejich vítězství i

úspěchy a naopak prohry a strasti. Obsahuje po generace shromažďované údaje, je obrazem života společnosti a jejích ekonomických výsledků.

Současný stav ve fondu katastrálních map je charakterizován potřebou zachování kontinuity s předchozím vývojem a současně nutností modernizace katastrálních map. U mapového fondu katastru nemovitostí jako současné etapy ve vývoji katastrů se soubor geodetických informací opět vrátil k tradičnímu názvu „katastrální mapa“. Tento název se vztahuje výlučně k mapě současného katastru nemovitostí. U starších map se používá pojem „mapa předchozích pozemkových evidencí“, popřípadě „mapa bývalého pozemkového katastru“. Pojem „pozemková mapa“ již zcela zanikl.

Právní předpis popisuje katastrální mapu jako závazné státní mapové dílo velkého měřítká, obsahující body bodového pole, polohopis, popis a má tyto formy:

- digitální katastrální mapa (dále jen „digitální mapa“) s geometrickým a polohovým určením v systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (zkratka S-JTSK) a s přesností podrobného měření podle příslušného ustanovení právního předpisu,
- katastrální mapa grafická (dále jen „analogová mapa“) s přesností a v zobrazovací soustavě stanovenými v době jejího vzniku; v případě sáhové mapy je její nenahraditelnou úlohou mimo jiné zprostředkování informace zcela mimořádného právního významu – informace o polohovém určením nemovitosti (tj. o jejím skutečném právním umístění na zemském povrchu v relativním vztahu k ostatním nemovitostem),
- katastrální mapa obnovená digitalizací analogové mapy (dále jen „digitalizovaná mapa“), charakterizovaná přesností souřadnic podrobných bodů nižší, než je přesnost stanovená pro digitální mapu.

Katastrální mapa může mít v ucelených částech katastrálního území různou formu. U souřadnic podrobných bodů digitalizované nebo digitální mapy se uvádí kód charakteristiky kvality (dále jen „kód kvality“). Ten vyjadřuje jejich přesnost nebo původ a je rozhodujícím ukazatelem pro jejich využití pro účely katastru.

Digitální mapa může vznikat trojím způsobem:

- přímým měřením podle předpisů pro tvorbu digitální mapy, přičemž výsledek je charakterizován přesností podrobného měření podle příslušného ustanovení právního předpisu,
- digitalizací dříve vyhotovených číselných map majících souřadnice všech podrobných bodů v S-JTSK, přičemž výsledek digitalizace odpovídá přesnosti podle příslušného ustanovení právního předpisu,
- digitalizací analogových (tedy grafických) map, především map v měřítku 1 : 1000 vyhotovených podle Instrukce A, pokud výsledek digitalizace odpovídá kódu kvality podle příslušného ustanovení právního předpisu.

Analogová mapa má několik dalších forem. Nejrozšířenější je grafická mapa sáhového měřítká 1:2880 vedená na plastové folii. Ta je sice pokračovatelem mapy býva-

lého stabilního katastru, nikoli však v podobě přímé návaznosti, ale jako nejméně třetí odvozenina původní mapy.

V 50. letech 20. století byly z původních map bývalého pozemkového katastru, který převzal operát stabilního (evidovaného) katastru, pořízeny reprografické kopie na papír a byly používány jako pozemkové mapy Jednotné evidence půd (JEP). V 60. letech pak byly mapy JEP kartograficky přepracovány do tzv. souvislého zobrazení a z meziprojektu byly zhotoveny kopie na papír, používané jako pozemková mapa evidence nemovitostí (EN). V 70. letech byly z těchto pozemkových map doplněných o změny z EN vyhotoveny kopie na relativně nesrážlivé plastové folie (PET). Pro přílišné opotřebení podkladů byla v 80. letech značná část mapových listů reprodukčně nebo kartograficky obnovena. Mapy souvislého zobrazení na PET foliích tvoří v současnosti převládající část mapového fondu katastru nemovitostí.

Menší část analogových katastrálních map je tvořena čtyřmi dílčími skupinami:

- mapy v S-JTSK na PET foliích vzniklé z mapování v 60. a 70. letech; jedná se o grafické mapy z první etapy technicko-hospodářského mapování (THM) a několik počátečních graficky vyhotovených mapových listů základního mapování velkých měřítek (ZMVM); polohopis této podskupiny map byl zaměřován jak geodetickými, tak i fotogrammetrickými metodami,
- mapy v S-JTSK na PET foliích vzniklé grafickou transformací původních map zpracovaných z číselného měření; sem je možno zařadit mapy z číselného měření v prvních třech desetiletích 20. století, vyhotovené v zobrazovací soustavě stabilního katastru v sáhovém nebo dekadickém měřítku pokrývající území některých velkých měst; dále sem patří mapy z 30. a 40. let, vzniklé při pozemkových úpravách zpracovaných na podkladě první pozemkové reformy, a konečně do této podskupiny patří i některé mapy THM, zpracované původně ve víceméně vojenském systému S-42, které byly později přepracovány do S-JTSK grafickou transformací, např. montáží fotografických negativů,
- mapy v S-JTSK na PET foliích zpracované metodou fotogrammetrické údržby a obnovy (FÚO); tyto mapy vznikaly v 70. letech přepracováním pozemkových map EN v měřítku 1 : 2880 grafickou transformací do S-JTSK po blocích (krách, ostrůvcích) na identické body a čárové prvky určené fotogrammetricky,
- mapy v S-JTSK z druhé etapy THM a z tvorby ZMVN, pokud poloha jejich bodů nesplňuje kritéria přesnosti stanovená v kódu kvality stanovené příslušným ustanovením právního předpisu (BUMBA J., 2007).

(viz příloha č. 7)

Digitalizovaná mapa vzniká digitalizací některé grafické mapy či jiné analogové mapy uvedené výše. Její předností je možnost počítačového využívání a aktualizace obdobně jako u digitální mapy. Souřadnice jejích podrobných bodů mohou být v S-JTSK, v systému Svatý Štěpán, v systému Gusterberg, nebo v místním systému. Její nejvýraznější charakteristikou je přesnost podrobných bodů, která horší a nejlepším případem je rovna kódu kvality podle příslušného ustanovení právního předpisu. (viz příloha č. 8)

8.2 Technickohospodářského mapování

Toto mapování vzniklo roku 1932 pro potřeby Československého pozemkového katastru. Během okupace naší republiky bylo výrazně omezeno a ani v poválečné době nedošlo k významnějšímu oživení prakticky do konce 50. let. Především kvůli politické situaci a zakládání JEP. Ale neustále rostoucí potřeba mapových podkladů, požadavků technické i hospodářské sféry vedla k vypracování koncepce tzv. Technickohospodářského mapování. Tento pojem představoval mapu velkého měřítka 1:5 000 a více především pro technické a hospodářské účely. Na rozdíl od dosavadních katastrálních map obsahovaly polohopis a výškopis. Byly tedy vhodné pro projektové práce a jiné technické činnosti. V mapách THM se zobrazovaly také další předměty měření a šetření v rozsahu, který odpovídal všeobecné hospodářské potřebě. V případě účelových map THM i další prvky, sloužící speciálním potřebám.

Podle obsahu se THM dělily na základní a účelové.

- **Základní mapa:** obsahovala body základního a podrobného bodového pole polohového a výškového, pozemky, budovy a technická zařízení trvalého rázu v rozsahu odpovídajícím všeobecným technickým a hospodářským potřebám. Výškopis mapy se zde zakresloval vhodnou kombinací kótování, vrstevnic technických šraf.
- **Účelová mapa:** obsahovala navíc další předměty šetření a měření v potřebném rozsahu pro konkrétní a speciální účel.

Byl znovu použit souřadnicový systém Křovákova zobrazení – v S-JTSK a výškové měření bylo zpracováno ve výškovém systému Bpv.

Souvislý klad mapových listů navazuje na dělení triangulačních listů v S-JTSK podobně jako u kladu mapových listů PK. Dále je ale dělení a označování mapových listů odlišné.

Vychází se z nikdy nevyhotovené, fiktivní mapy 1:50 000 o rozměrech 25 x 20 km, která je označena názvem význačného sídla zobrazeného na této mapě. Tento mapový list je dělen rovnoběžkami s osou Y ve vzdálenosti po 2 km a osou X ve vzdálenosti po 2,5 km na 10 sloupců a 10 vrstev – 100 mapových listů v měřítku 1:5 000. Číslování těchto map tvoří název mapy 1:50 000 a pořadové číslo sloupce (0-9) a pořadové číslo vrstvy (0-9) číslovanými od SV rohu. Vzniklé pravoúhelníky o rozměrech 50 x 40 cm zobrazují plochu 5 km². Další klad a dělení mapových listů pro mapy 1:2 000 až 1:5 000 je odvozen postupným čtvrcením – dělením na 2 sloupce a 2 vrstvy po 1 250 m a 1 000 m u měřítka 1:2 000. Pro měřítko 1:1 000 je to 625 m x 500 m při konstantním rozměru mapového rámu 62,5 m x 50 cm. Výsledné označení mapového listu je složeno z názvu, čísla sloupce, čísla vrstvy a pořadovým číslem postupného čtvrcení listu (Cheb 8 – 3/42).

(viz příloha č. 27)

9. SOKOLOVSKO A TĚŽEBNÍ PRŮMYSL

Mezi Krušnými horami a Doupovskými horami najdeme sníženinu, které říkáme Sokolovská pánev. Je osm kilometrů široká, protažená od jihozápadu k severovýchodu. Jedná se o příkopovou propadlinu vymezenou příkrými svahy. V severozápadním příhraničí mezi Karlovými Vary a Chebem, s městem Sokolovem přibližně ve svém středu leží sokolovská pánev. Území o ploše málo přesahující sto čtverečních kilometrů, je rozloženo po obou březích řeky Ohře, která tvoří jeho podélnou osu. Terén k severu stoupá do podhůří Krušných hor k jihu do svahů Slavkovského lesa.

9.1 Vliv těžby hnědého uhlí

Druhá polovina 18. Století je zároveň dobou, v níž se na několika místech sokolovské pánve začaly uskutečňovat systematictější pokusy o využití hnědouhelného bohatství Sokolovska. V polovině 9. století, v době zrušení poddanství již existovala důlní díla téměř ve všech místech kdysi zemědělské sokolovské kotliny. Už tenkrát také upozorňovali sedláci a chalupníci z řad vesnic na negativní dopady dolového podnikání. Postupná industrializace kraje s sebou přináší zvyšování počtu obyvatelstva ne měst, ale vesnic, které začaly získávat průmyslový charakter. Do 70. let 19. století však byla veškerá zdejší průmyslová výroba limitována dopravními možnostmi, jež byly velmi omezené. Po roce 1870, po zahájení provozu Buštěhradské dráhy z Chomutova do Chebu, se tyto podmínky neporovnatelně zlepšily, což ovlivnilo nejen rozvoj hnědouhelné těžby, ale i všech dalších průmyslových odvětví.

Zánik vesnic, které ležely v oblasti dolových zájmů, si byl v mnohém podobný. Rozvoj těžby uhlí a energetiky měl jednoznačně přednost a vše ostatní se muselo podřídit. V letech války a poválečném období se pouze výrazně zrychlil a přerostl do obrovských rozměrů. Záchrana vesnic, pod nimiž ležely miliony tun uhlí, byla tehdy nemyslitelná. Venkovské domky byly postupně vykupovány a demolovány.

Velká část vesničanů se přestěhovala do moderních bytů na panelových sídlištích, která vyrůstala v Habartově, Bukovanech, Březové, Novém Sedle, Chodově a zejména v Sokolově. Vesnice ztrácely svoji správní samostatnost a definitivně zanikaly již jako osady, místní části nebo jen součásti větších obcí. Několik vesnic navždy zmizelo z povrchu zemského tak dokonale, že jejich podobu někdy připomíná jen málo zřetelná pohlednice nebo časem poznamenaný amatérský snímek. Přímým důsledkem bouřlivě se rozvíjející těžební činnosti byla ovšem likvidace zdejšího proslaveného chmelařství. Poslední chmelnice padla kolem roku 1880.

Měnil se i stavební vzhled mnoha vesnic a měst. K prvním dělnickým koloniím v Davidově, Starém Sedle a Dolním Rychnově, přibýly koncem minulého a na počátku našeho století kolonie v Habartově, Novém Sedle, Královském Poříčí, Svatavě, Lomnici a dalších místech. Většina vesnic v centrální části okresu získala průmyslový charakter a v zemědělství nacházela obživu už jen nepočtená vrstva větších hospodářů.

Lomy byly přeměněny ve velkolomy. Díky moderní dobývací technice byla již v roce 1971 poprvé překročena hranice 20 milionů tun uhlí. Od konce 70. let pak byla překračována pravidelně. Nutným průvodním jevem tohoto způsobu těžby jsou přesuny gigantických množství skrývkových materiálů a vytváření zcela nové krajiny centrální části okresu.

9.2 Zaniklé obce

Ráz sokolovské krajiny je dnes již nenávratně jiný, než býval ještě v první polovině našeho století. Již při studiu map zjistíme, že v důsledku těžby a zpracování uhlí na Sokolovsku totálně zanikly vesnice a osady (BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2005).

Alberov	Alebrnhof
Čistá	Lauterbachdorf
Dolní Rozmyšl	Deutschbundesort
Dvory	Maierhöfen
Horní Rychnov	Ober-Reichenau
Jehličná	Grasseth
Kytlice	Kittlitzdorf
Lesík	Waldl
Lipnice	Littnitz
Lísková	Haselbach
Lvov	Löwenhof
Pochlovice	Pochlowitz
Smolnice	Pechgrün
Stará Chodovská	Stelzegrün
Tisová	Theussau
Vítkov	Wudingrün

9.2.1 Alberov

První písemná zpráva je z roku 1251. Původně byla vesnice především zemědělská. V Alberově působilo lesnické a zemědělské kasino, svaz Němců v Čechách, později přátelé přírody, dobrovolní hasiči a další spolky. V letech 1850 – 1907 byl Alberov osadou obce Lipnice a s ní postupně patřil do okresů Karlovy Vary, Loket a Sokolov. Celkově měla vesnice velmi složité vazby na okolní vesnice a okresy. Samostatnou obcí se stala až v roce 1907.

Od poloviny 19. století začalo život Alberova výrazně ovlivňovat průmyslové podnikání v okolí. Je zde uváděn důl Emanuel. V roce 1950 měl Alberov 42 domů a 159 lidí. Počátkem 70. let 20. století se začala k vesnici přibližovat povrchová dolová činnost a zánik způsobila rostoucí těžba hnědého uhlí, která postupně výrazně narušila i okolní krajinu.

(viz příloha č. 9)

Koncem 70. let už obec pohltil velkolom Jiří. Starou železniční trať nahradila 27. 5. 1980 nová železniční přeložka Sokolov – Nové Sedlo – Chodov. Tato investice měla uvolnit asi 200 milionů tun rubatelných uhelných zásob velkolomu. To už byla vesnice opuštěná a z domů stály spíše trosky. V současné době se již na místě původní vesnice rozkládá zmíněný velkolom Jiří.

(viz příloha č. 10)

9.2.2 Čistá

Původně německá kolonizační osada z roku 1350. Se zdejším cínem se čile obchodovalo a v 16. století se vyvážel i za hranice Českého království. Po válce znamená Berní rula z roku 1654 10 obydlených domů s 53 obyvateli. První pokusy o dobývání uhlí v této oblasti byly zaznamenány kolem roku 1785. V roce 1848 zde bylo 18 domů se 107 obyvateli. V téže roce zachycuje úřední pramen u Čisté uhelný důl Magdalena, důl Josef, důl Leopold, důl Rudolf a Bernhardt.

Na počátku 19. století ztrácelo okolí Čisté ryze zemědělský charakter a postupně se měnilo v průmyslový kraj. Ve 2. polovině 19. století se začala obec rozrůstat a před koncem století měla již 43 domů a 385 obyvatel. Tehdy se také vytvořila okrajová část obce Na špici (Spitz), která společně s Vítovým mlýnem přežila likvidaci Čisté v první polovině 60. let. V roce 1910 vzrostl počet domů na 52 a 554 lidí.

(viz příloha č. 11)

Roku 1877 byl jihovýchodně od středu vesnice založen důl Bedřich. Dobýval hlubinně i lomovým způsobem všechny tři uhelné sloje sokolovského revíru. V roce 1918 koupila důl sklárna v Oloví a při skrývkových pracích v roce 1921 byl odkryt v hloubce deseti metrů mamutí kel, vážící 42 kg, a pozůstatky dalších kostí. Sčítání z roku 1936 uvádí v obci 64 domů a 535 obyvatel, většinou Němců. Kolem poloviny 20. století provedl definitivní vytěžení uhelných zásob v okolí Čisté důl Medard. Obec zanikla někdy v roce 1962-1963.

(viz příloha č. 12)

V současné době se na místě původní vesnice rozkládá Jezero Medard.

(viz příloha č. 29)

9.2.3 Dolní Rozmyšl

Německá osada z roku 1815, obývaná především horníky a dělníky minerálních závodů v nedaleké Lipnici. Kolem roku 1850 zde bydlelo asi 300 obyvatel. V roce 1910 měla osada 26 domů a 144 obyvatel. V roce 1930 je zde 27 domů na 169 obyvatel, zatímco v roce 1950 je to 27 domů a jen 59 obyvatel. V 60. letech 20. století se začalo uvažovat o likvidaci osady, která měla ustoupit rozšiřující se výsypce dolu Jiří. K samotnému zániku obce pak došlo na počátku 70. let 20. století.

(viz příloha č. 13)

V současnosti se zde nachází Vintřovská výsypka.

(viz příloha č. 14)

9.2.4 Kytlice a Dvory

Kytlice vznikla v 2. polovině 18. století spíše jako baráčnická osada. Dvory se poprvé připomínají kolem roku 1370. Berní rula (1654) zaznamenává ve Dvorech 19 obyvatel, 4 obydlené domy, jeden spálený a jeden pustý. Již před rokem 1848 byly u Dvorů zaznamenány hnědouhelné doly Andreaszeche, Josefszeche a Mariahilfszeche. Zároveň je zde zapsán minerální závod, ve kterém se vyrábí především kyselina sírová, kamenec a skalice. Závod i důl se shodně jmenovali Boží požehnání – Segengottes. Topograf Sommer zaznamenal ve Dvorech v roce 1847 19 domů a 144 obyvatel a v Kytlicích, které se v úředních pramenech objevují poprvé, 23 domů a 216 obyvatel.

V roce 1848 se staly Dvory a Kytlice osadami politické obce Svatavy. V roce 1877 se Dvory staly osadou Bukovan a v roce 1880 se k nim přidala Kytlice. Ve 24. roce našeho století byla mezi Dvory a Kytlicemi otevřena nová hlubina, tzv. Vlečná jáma. Pro porovnání v roce 1898 žilo ve Dvorech 173 obyvatel ve 26 domech, v Kytlici 160 lidí ve 25 domech a v roce 1910 ve Dvorech již 353 obyvatel v 39 domech, v Kytlici 198 lidí ve 27 domech.

Během II. světové války pracovala na dolech v okolí pracovní komanda válečných zajatců. Po válce postupně převládala v důlní činnosti lomová těžba, z Adolfa-Žofie se stal v roce 1949 důl Dukla a v závěru roku 1954 byla těžba na hlubině Adolf-Žofie ukončena a prostor byl uvolněn pro vyrubání veškerých zásob lomu Dukla. Zhruba v této době vesnice zanikají.

(viz příloha č. 15)

9.2.5 Horní Rychnov

První písemná zmínka je z roku 1309, samostatnou obcí se nikdy nestala. Obec se dělila na dvě části – Horní a Dolní Rychnov. V topografii J.G.Sommera

z roku 1847 je zaznamenáno v Horním Rychnově 13 popisných čísel a 74 obyvatel, a v Dolním Rychnově 57 domů a 462 obyvatel. I zde se již zaznamenává existence hnědouhelného dolu. Uhlí zde náhodou objevil jeden ze sedláků Dolního Rychnova při hloubení studny, kdy narazil na kvalitní uhlí sloje Anežka a brzy začalo jeho dobývání. Montánní příručka z roku 1848 zaznamenává u Horního Rychnova důl sv. Trojice, u Dolního Rychnova důl Anežka-Antonín-Ferdinand-František, důl Zvěstování Panny Marie, důl Franzenszeche, důl Josef, Zvěstování Panny Marie a důl sv. Trojice. Díky této důlní činnosti a rozvoji dalších druhů průmyslu se stal Dolní Rychnov jedním z průmyslových center okresu. Ve druhé polovině 19. století, zejména po roce 1870 se začalo průmyslové podnikání na Rychnovsku rozvíjet až bouřlivě.

Vedle významné sklárny tu byl závod na zpracování sazí, cihelny a několik dolů, zatímco kdysi proslavené chmelařství bylo před zánikem a roku 1880 padla poslední chmelnice. Horní Rychnov i v této zůstával malou vesničkou. V roce 1910 zde bylo 18 popisných čísel a 115 obyvatel. V Dolním Rychnově bylo v témže roce 152 a 2 058 obyvatel a v roce 1936 zde bylo již 297 domů a 3800 obyvatel. Už v roce 1871 byly doly spojeny s nádražím v Citicích lanovkou dlouhou asi 2,5 km.

(viz příloha č. 16)

Později byla vybudována i železniční vlečka ke sklárně a k elektrárně, která svou výkonností patřila dlouhá desetiletí k nejdůležitějším elektrárnám severozápadních Čech. Roku 1939 byla západně od dolnorychnovské sklárny zahájena otvírka malého lomu Silvestr, první uhlí bylo vytěženo v roce 1940. V 53. roce začala přestavba malolomu na velkolom, který v roce 1955 organizačně pohltil i lom Antonín.

O rok později se na Silvestru vytěžilo téměř 2,5 milionu tun uhlí. Po výstavbě tisovskeho komplexu se lom stal hlavním dodavatelem uhlí pro elektrárnu a dodávky kvalitního briketovatelného uhlí umožňovali ETI vyrábět i kvalitní brikety. Starobylá osada Horní Rychnov zanikla koncem 60. let. Těžba na Silvestru byla ukončena v roce 1981. V současné době dolové území.

9.2.6 Jehličná

Prvně zmiňována je roku 1523 a samostatnou obcí pak byla v roce 1874. Její vznik a osud je velmi podobný jako u Albertova. Z nejstarších dějin obou vesnic není téměř nic známo. Všude v okolí Jehličné a zejména na rozhraní katastru Jehličné a Královského Poříčí se nacházely železné rudy. Konkrétnější záznamy o dobývání těchto rud se objevují v pramenech z 20. let 17. století. Dobývání této suroviny nastalo ani v bouřlivých letech třicetileté války. Berní rula z roku 1654 uvádí 13 obydlených usedlostí a 72 obyvatel.

Dobývání železných rud v okolí bylo tak rozsáhlé, že se domníváme, že v polovině 17. století zde byly i železářské tavící pece. Přesto však byla Jehličná i Albertov do druhé poloviny minulého století především vesnice zemědělské. V polovině 19. století měla Jehličná 39 domů a 242 obyvatel a od této doby začalo vesnici výrazně ovlivňovat průmyslové podnikání v nejbližším okolí. Je zde uhelný

důl Karel a David a také železnorudný důl patřící válcovněm v Rotavě. Růst obce začal již v 80. letech 19. století.

Roku 1880 je počet domů 60, obyvatel 395, roku 1900 je domů 83 a obyvatel 878 a roku 1930 je domů již 114 s 958 obyvateli. V době 2. světové války zde byla umístěna zajatecká komanda a zajatci byli nasazeni hlavně na dole Marie mezi Jehličnou a Královským Poříčím. Počátkem 70. let minulého století se začala nebezpečně přibližovat povrchová dolová činnost a vesnice se začaly vyliďňovat. Na podzim roku 1979 zde stálo již jen několik polozřícených stavení.

(viz příloha č. 17)

V současnosti zcela neexistující – součást velkolomu Jiří.

(viz příloha č. 18)

9.2.7 Lomnice a její okolí – Týn, Lesík a Lvov

Lomnice, prastará slovanská vesnice z roku 1339, byla nejdůležitější v této části Sokolovska. Dnes je s dochovanou částí Týna jediným obydleným ostrůvkem uprostřed mas nadložních jílu Podkrušnohorské výsypky. Severozápadním směrem se nacházela starobylá vesnice Týn, severně stávala osada Lesík a asi 1,5 km jihovýchodně bývala osada Lvov. K historicky nejstarším lokalitám patřil vedle Lomnice Týn a Lvov. O Lesíku známe první zprávy až ze 17. století. Lomnice patřila kolem roku 1525 k největším vesnicím tehdejšího Loketska. V době třicetileté války byla vesnice 3. března 1621 vydrancována a vypálena.

Podle záznamů Berní ruly (1654) měla Lomnice 39 obydlených domů, mlýn a 5 pustých stavení. Žilo zde 178 obyvatel. Týn měl 12 obydlených domů a ovčín, žilo zde 64 lidí. V Lesíku berní rula uvádí 12 obydlených domů s 41 lidmi.

Na přelomu 18. a 19. století se již rozšiřuje v okolí Lomnice, Svatavy, Lipnice a Jehličné průmyslové podnikání. Kromě velmi starého dobývání a zpracování železných rud se už objevují minerální závody na zpracování kyzů a první hnědouhelné doly. U Týna je uváděn minerální závod sv. Barbory na zpracování syrných kyzů a hnědouhelný důl Václav-Vavřinec. Další hnědouhelný důl Josef byl u Lomnice. Dále je uváděn také důl Wolfgang a důl Egid-Jan Křtitel-Marie Pomocná-Felix-Antonín Mat. Topograf Sommer uvádí v roce 1847 následující údaje. Lomnice: 61 popisných čísel, 451 obyvatel. Týn: 42 domů, 294 obyvatel. Lesík: 16 domů. Mlýn a 109 obyvatel. Až do roku 1875 byla Lomnice, Týn, Lesík i Lvov osadou obce Svatavy. V 1875 se pak Lomnice stala samostatnou obcí a tou je dodnes. Týn získal samosprávu v roce 1877 a jeho osadou byl až do roku 1949 Lesík. Lvov byl v letech 1877-1880 zcela nelogicky osadou Bukovan a pak až do konce své existence připadal k Lomnici. V roce 1949 byl připojen k Lomnici i Týn.

Ve druhé polovině 19. století se všechny tyto vesnice rychle rozrůstaly díky rozvoji průmyslu a dolů v okolí. Lomnice měla před koncem století už 124 popisných čísel a 892 obyvatel. Ve Lvově byly 4 velké statky, 3 malé baráčky a žilo zde 59 obyvatel. Týn Měl 60 domů 321 obyvatel. Jeho osada Lesík měla původních 16 baráček a počet obyvatel klesl na 79. V blízkosti Týna, Lomnice i Lesíka bylo něko-

lik cihelen, nejdůležitější však byly doly (lomy i mělké hlubiny). K nejstarším dolům u Lomnice patřila v novější době hlubina Karel, jejíž provoz skončil v roce 1913, dále důl Prokop a malý lom, předchůdce pozdějšího lomu Erika. V prvních desetiletích 20. století k nim přibýly ještě hlubina Josef a povrch Ignác v Týně a lom Kástner s hlubinami Jiří a Jindřich v Lomnici. Nedaleko Lvova byl i důl Vilém, který ale náležel do katastru Královského Poříčí. Údaje z roku 1910 uvádějí v Lomnici již 162 domů a 1534 obyvatel. V Týnu nebyl nárůst tak velký, přesto tu přibýlo 7 domů a téměř stovka obyvatel.

V roce 1936 už měla Lomnice se Lvovem 237 popisných čísel a 2 099 obyvatel. Počet obyvatel Týna před válkou překročil 580. Po válce byly obě vesnice stavebně prakticky spojeny, a proto byl Týn s osadou Lesík v roce 1949 přičleněn k obci Lomnice. Od 70. let se začaly k Lomnici a Týnu nebezpečně přibližovat povrchové lomy a výsypky. Od jihozápadu to byl lom Erika a od severovýchodu velkolomu Jiří. Kolem roku 1975 bylo zlikvidováno pár domků Týna a postupně došlo i na Lesík a Lvov.

(viz příloha č. 23)

V současnosti jsou bývalé obce Lesík a Lvov pohřbeny pod výsypkou velkolomu Jiří. Obec Lomnice jako jediná nezanikla, ale i ona je těžbou velmi poznamenána. Týnem je dnes spíše část obce Lomnice a původní Týn také pohltila výsypka.

9.2.8 Lipnice

První písemná zmínka roku 1353. V době Berní ruly měla obec 21 domů 119 obyvatel. Do roku 1850 patřila do zboží města Lokte a dále byla samostatnou obcí. Z významnějších staveb zde stávala tvrz zničená během třicetileté války. Na jejím místě byl postaven zámek, který byl roku 1835 již zchátralý a přestavený na pivovar. Působil zde spolek dobrovolných hasičů, zemědělské kasino a spolek horních a hutních dělníků. Už v 16. století se v okolí těžila železná ruda, které obsahovaly 18-25% železa a byly poměrně dobře tavitelné. V Lipnici byl také železný hamr. V roce 1847 je v obci 72 domů a 445 obyvatel.

Počátkem 19. století se rozvíjí těžba pyritu a hnědého uhlí. Jsou postaveny dva minerální závody na výrobu vitriolu, skalice a kamence. V roce 1890 je zde otevřen moderní důl Kateřina, z něhož je lanovkou (v délce 3 230m) dopravováno vytěžené uhlí až na nádraží v Novém Sedle. Hlubina Kateřina zůstala v provozu do roku 1937. Před konce 19. století se obec začala rozrůstat. V roce 1890 měla Lipnice 91 domů a 639 obyvatel, v roce 1900 111 domů a 932 obyvatel. Roku 1910 již 122 domů a 1 042 lidí.

(viz příloha č. 19)

V letech 1905 a 1906 byla přistavěna briketárna, která vyráběla okolo 28 tisíc tun briket ročně. Od roku 1914 však začala výroba klesat a v červnu roku 1917 ustala úplně. Lipnice měla svoji poštu a od roku 1937 i kostel. V roce 1950 sčítání znamená 133 domů a 584 obyvatel. V roce 1953 byla v blízkosti obce zahájena činnost dolu Lipnice. Těžba uhlí trvale stoupala a vrcholu dosáhla v roce 1969, kdy lom

překročil hranici 600 tisíc tun uhlí. Těžba byla ukončena roku 1975 a poté pohltila obec a její okolí výsypka lomu Jiří.

(viz příloha č. 20)

9.2.9 Lísková

První písemná sbírka asi roku 1454, od roku 1877 samostatnou obcí. Po této vesnici levého břehu řeky Ohře, v těsné blízkosti Sokolova, nezůstala ani památka. Katastr byl důkladně změněn dolovou činností a následnou rekultivací. Vedla tudy důležitá poštovská silnice z Německa do Čech. Mnohokrát tudy cestoval i Johann Wolfgang Goethe (1749-1832). V té době bývala sokolovská kotlina ještě zemědělským krajem s množstvím typických chmelnic.

Až do konce 18. století se Lísková významně neměnila, rozvoj nastal až s uhelným dolováním v 19. století. Nejtypičtější částí byl velký hlubinný důl Anežka, severně od obce, v moderní podobě otevřen až v roce 1886. Montánní příručka z roku 1848 u Lískové uvádí také doly Lorenz, Marie a Antonín. V roce 1847 je zde registrováno 30 domů a 218 obyvatel. Do 70. minulého století se hovoří také o dolech Antonie, Britnie a Maurici-Medardi, který byl v provozu asi do roku 1912. Od 70. let 19. století ovlivňovala rozmach důlní činnosti v okolí Lískové železnice.

V roce 1871 byla vybudována těžební jáma dolu Felicián, která pak byla ještě před první světovou válkou významně prohloubena. Starousedlíci mu říkali Hanne-mann a v letech první republiky patřil k nejdůležitějším. Felicián a Anežka byly v provozu ještě v polovině našeho století. Před koncem 19. století měla obec 48 obytných domů s 577 obyvateli. Podle údajů z října 1936 měla Lísková 75 domů a 933 obyvatel a katastr obsahoval 442 hektarů vesměs poddolované a značně znehodnocené půdy.

(viz příloha č. 21)

V roce 1946 musela být část obyvatel vystěhována, protože jejich poddolovaný domům hrozilo zřícení. 31. 12. 1948 ukončil svoji činnost MNV, 31. 3. 1949 byla uzavřena škola a téměř současně se začala vesnice bourat. K 1. 5. 1952 došlo k velké reorganizaci důlní činnosti. Povrchový lom Medard byl spojen s dolem Anežka a s nově otevřeným lomem v Lipnici. Vzniklý komplex se stal Dolem Pohraniční stráže.

(viz příloha č. 22)

V současné době se na místě původní vesnice rozkládá Jezero Medard.

(viz příloha č. 29)

9.2.10 Pochlovice

O této prastaré osadě jsou první písemné záznamy z roku 1370. Podle Berní ruly (1654) měly Pochlovice 46 obyvatel a 13 domů. V polovině 19. století zde bylo 44 domů a 350 obyvatel. Samostatnou obcí se stala už roku 1850. V roce 1879 byl v prostoru mezi horní a dolní částí Pochlovic otevřen nový hlubinný důl Boží požeh-nání. V roce 1880 byla uvedena do provozu také briketárna. Od roku 1890 se po-

stupně otevřely ještě tři vzájemně propojené povrchové lomy, které nesly stejné jméno. Také byla postavena a postupně rozšiřována druhá briketárna.

Před konce minulého století měla obec 64 domů a 461 obyvatel, v roce 1910 zjistilo sčítání 74 domů a 695 obyvatel. Malá vlastivěda z roku 1913 zde zaznamenává i elektrárnu. V roce 1933 stály z původních Pochlovic už jen 2 neobydlené domy. Tato obec byla první obcí tehdejšího faunovského okresu, jejíž historický střed musel ustoupit hnědouhelné dolové činnosti. Roku 1946 přestala pracovat 1. briketárna a ve 2. skončila výroba roku 1954.

(viz příloha č. 24)

9.2.11 Smolnice

První písemná zmínka z roku 1356. Vesnice byla založena jako německá kolonizační osada asi 4 km severně od Chodova. V místech bývalé smolnice je dnes rozlehlá Smolnická výsypka. Řadu rybníků, ve kterých se od počátků vesnice chovaly ryby, překryly tisíce kubických metrů jílů. Původní obyvatelé se věnovali pálení borovicových polen na dřevěný dehet a sběrem a zpracováním smůly. Výrazný rozvoj zaznamenala vesnice až v první polovině 19. století, kdy začala pracovat Chodovská porcelánka, byly otevřeny první doly, lipnické minerální závody a v okolí se rozvíjelo kamenictví. Před rokem 1847 je zde registrováno 46 domů s 310 obyvateli. Roku 1856 a 1901 vesnici postihly 2 velké ničivé požáry a řada zasažených budov již nebyla rekonstruována do původní podoby.

Před konce minulého století zde bylo 67 domů a 428 lidí. Část obyvatel se živila zemědělstvím, chovem dobytka, včelařstvím a pěstováním ovoce. Zbytek obyvatel byli již dělníci, kteří po práci v průmyslu obdělávali svá políčka a zahrady. Nejdůležitější z tehdejších podniků byly Chodovské porcelánky Haas a Czjžek a Richter – Fenkl – Hahn a v nedalekých Božičanech dvě plavírny kaolinu a uhelný důl Caroli dr.Linarta.

Na přelomu století zde byl čilý spolkový život s hojným počtem členů. Hasičský spolek – téměř 50 členů, střelecký – 28 členů, dělnický vzdělávací 43 členů. Dělnické kasino, založené roku 1892, mělo 90 členů. Roku 1932 mělo město již 92 domů, žilo zde 634 lidí. Kolem roku 1925 byla ke Smolnici připojena nedaleká osada Nové Chalupy a počet domů v obci stoupl na 117. Nejvyšší počet obyvatel 749, byl zaznamenán při sčítání v roce 1930. Kolem roku 1964 začaly okolní doly skupovat smolnická stavení, protože potřebovaly prostor pro uložení gigantických množství nadložních jílů a zeminy z lomu Jiří. Vesnice se začala vylidňovat a v roce 1970 zde byli již jen 4 obyvatelé a jeden dům.

(viz příloha č. 25)

V současné době se zde nachází Smolnická výsypka.

(viz příloha č. 26)

9.2.12 Stará Chodovská

První písemná zpráva z roku 1525, roku 1850 samostatná obec. Původně ji tvořily dvě části - Nová Chodovská a Stará Chodovská. Starší část obce (Stará Ch.), byla už kolem poloviny 60. let našeho století téměř celá zlikvidována, kvůli výstavbě palivového kombinátu ve Vřesové. Do Nové Chodovské se přesunul místní národní výbor, ale úřední název obce zůstal zachován. Nová Chodovská se tedy stala Starou Chodovskou a tento název je používán dodnes. Zdejší krajinu těžce poznamenala doba třicetileté války. Záznamy Berní ruly registrují 4 obydlená a 4 pustá hospodářství s 16 dospělými.

Koncem 18. století se začala obec rozrůstat. V roce 1847 už měla 53 domků a 333 obyvatel. Zemědělství se věnovali obyvatelé jen v malé míře. Existoval zde malý provoz na zpracování kamene a do roku 1900 byla u vsi v provozu malá cihelna. V okolí byly kvalitní křemenné písky a křemen, které do konce 70. let odvážely stovky povozů do novosedelské sklárny. Byl tu i dostatek kamenů vhodných pro výrobu mlýnských kamenů pro mletí kaolinu. V blízkosti vesnic se ve druhé polovině 19. století připomínají další dva malé uhelné doly – důl Josef a August-Marie v provozu od roku 1875.

Největšího rozmachu dosáhly obě vesnice v roce 1930. Stará Chodovská měla tehdy 74 domů a 498 obyvatel a Nová Chodovská 72 domů a 641 obyvatel. Od té doby ale počet obyvatel trvale klesal. V roce 1950 klesl počet obyvatel na polovinu. Ve Staré Chodovské žilo 282 lidí a v Nové Chodovské 312. Když byla 11. 10 1961 spojena čtyři družstva – Jehličná, Stará Chodovská, Těšovice a Vítkov v celek Statky a lesy HDB Sokolov, bylo už jasné, že zemědělství v okolí definitivně končí. Už bylo rozhodnuto i o likvidaci samotné obce. Nejdříve tedy ustoupila původní Stará Chodovská palivovému kombinátu Vřesová a Nová Chodovská se stala Starou. V roce 1976 byl pak MNV zrušen a zbytek obce se stal částí Chodova.

9.2.13 Tisová

První písemná zmínka roku 1410. Od roku 1879 samostatnou obcí. V 50. letech 20. století bylo rozhodnuto o výstavbě průmyslového celku na zpracování uhlí. Ve druhé polovině 9. století býval u vesnice důl Josef důl Trojice. Nedaleko vesnice byla v provozu i cihelna a voskárna. Před koncem 19. století měla Tisová 54 domů a 407 obyvatel. Údaje z roku 1936 uvádí 79 domů a 1052 obyvatel. Roku 1939 byla zahájena nedaleko obce otvírka nového lomu Silvestr, který po válce patřil k nejdůležitějším. V době 2. světové války zde pracovali sovětští zajatci z okolních pracovních táborů. Komanda čítala dohromady od 150 do 200 zajatců. V této době se v obci vystřídalo mnoho amerických a ruských zajatců, kteří byli 7. května 1945 osvobozeni a Tisovou a celé Sokolovsko obsadili američtí vojáci.

Pár let po válce byla vesnice zbourána, na jejím katastru vyrostla třídírna uhlí (1956), briketárna (1960) a elektrárna Tisová (1958-1962). V roce 1960 bylo celé toto území připojeno k městu Březová a zbývající část rozlohy původní vesnice vyrubal lom Silvestr.

9.2.14 Vítkov

První písemná zpráva z roku 1454, od roku 1874 samostatnou obcí. Vítkov kolem roku 1525 měl celkem 12 větších usedlostí a patřil tak ke středně velkým vesnicím té doby. Vítkovský hamr se řadí mezi nejstarší doložené hamry Sokolovska. Mezi Vítkovem a Hruškovou existoval již od 3. čtvrtiny 18. století kamenný lom, na Ovčárně byla uvedena do provozu malá sklářská huť a v okolí již několik let těžily malé povrchové doly a mělké hlubiny hnědé uhlí. V první polovině 19. století má obec 37 čísel popisných a 245 obyvatel.

Ve 2. polovině 19. století byla zahájena těžba žuly v místním kamenolomu. Před koncem 19. století tu bylo již 64 domů a 446 obyvatel. V průběhu 2. poloviny 19. století se tedy Vítkov rozrostl téměř dvojnásobně. V roce 1930 bylo domů 82 a obyvatel 565. Do posledních desetiletí 19. století se také rozvíjel kamenolom v okolí Vítkova. Lámaná žula sloužila jako stavební kámen, využívala se jako štěrk a jemně mletý kámen byl i základní surovinou pro výrobu lahví v novosedelské sklárně. V roce 1990 pomohly stovky nákladních aut vítkovského kamene zastavit skluz asi 60 milionů kubíků zeminy na vintířovské výsypce dolu Jiří.

V letech první republiky (1936) měla Vítkov s částí Ovčárny 82 domů 565 obyvatel. Kolem roku 1975 již byly připraveny plány pro využití několika milionů tun uhlí pod vesnicí a v jejím okolí. Nový povrchový lom Michal, který zahájil provoz v květnu 1979, předpokládal likvidaci starobylé vesnice. V roce 1980 byly obyvatelné již jen 3 domy a uváděni pouze 2 obyvatelé. V roce 1982 těžba uhlí dosáhla téměř 1 700 000 tun a objem skrývkových zemin a jílu byl okolo 1 600 000 kubických metrů.

Po vyuhlení lomu (duben 1988) byla tehdejší komisí Městského národního výboru předložena studie o plánu rekultivace lomu Michal. Předpokládalo se, že po základních rekultivačních procesech – terénních úpravách, návozu ornice a výsadbě stromů, zde vznikne rozlehlý rekreačně-sportovní areál pro obyvatele města i okolí. Celý proces rekultivace pokračuje se zapojením Sokolovské uhelné a.s., dalších podniků a měst, které jsou členy Společnosti pro rozvoj pánevní oblasti Sokolovsko.

9.2.15 Vřesová

První písemná zpráva je asi z roku 1492, od roku 1850 byla samostatnou obcí. Kdysi tudy protékal potok, který nejednou způsobil vesnici záplavy. Bylo zde i mnoho rybníků, které v roce 1929 představovaly rozlohu téměř 32 hektarů. Nejvýznamnější by Černý rybník a Velký rybník, chovali se v nich především kapři. Stará Vřesová se podle pamětníků dělila do tří místních částí. V době třicetileté války byla vesnice velmi vážně poznamenána a o jejím přesném osudu nejsou téměř žádné záznamy. V době Berní ruly žilo v celé vesnici 54 lidí. Bylo zde 6 obydlených a 5 pustých domů. Ze Schallerovy topografie z roku 1785 je uvedeno 39 domů, v roce 1847 měl vesnice již 72 domů a 466 obyvatel. Příručka z roku 1848 zaznamenává v blízkosti již dva uhelné doly. Důl Apolloniezeche a důl Franzenszeche.

I ve zdejších okolí se nacházel kámen vhodný pro výrobu mlýnských kamenů na mletí kaolinu. Před konce 19. století byla Vřesová poměrně velkou vesnicí, vlastivěda z roku 1898 zaznamenává ve vsi 629 obyvatel a v roce 1910 žilo ve 117 domech 832 lidí. Nejvyššího počtu obyvatel dosáhla v roce 1930, kdy se úředním sčítáním zjistilo 158 domů a 972 obyvatel. V roce 1950 tu žilo 407 obyvatel a domů bylo 164. V únoru 1959 zahájil podnik Armabeton zemní práce pro výstavbu jednoho z největších průmyslových komplexů tehdejšího státu, chemického kombinátu na zpracování hnědého uhlí Vřesová. Téhož roku se historie Staré Vřesové uzavírá a začínají se psát dějiny nové Vřesové.

9.3 Slavkovský les

Slavkovský les je nevysoké pohoří, má charakter náhorní plošiny s mírným sklonem k severu. Nejvyšší vrcholy jsou Lesný (983 metrů nad mořem) a Lysina s (nadmořskou výškou 982 metrů). Jedná se o chráněnou krajinnou oblast s lesními porosty a řadou vzácných rašelinišť, přírodními rezervacemi s bahenními sopkami, z nichž vyvěrá kysličník uhličitý a sirovodík. Jako zvláštnost zde najdeme Národní přírodní rezervaci Soos, která je dokladem pozdní sopečné činnosti, jejímž pozůstatkem jsou vývěry minerálních pramenů a výdechy kysličníku uhličitého (BERAN P., 2007).

9.3.1 Horní Slavkov

Významné královské město v pohoří Slavkovský les. Toto území je významné svými surovinovými zdroji. Jsou zde bohatá naleziště cínu, wolframu, mědi, uranu, olova, živce, stavebního kamene, rašeliny, polodrahokamů atp., dále pak prameny minerálních vod a rozsáhlé lesní plochy, významné pro okolní lázeňství. V období 15. - 16. století bylo město největším světovým producentem cínu a patřilo k největším městům českého království. Počátkem 17. století nastává trvalý úpadek těžby. Nepříznivý dopad na hornictví měly důsledky třicetileté války, nastal širší rozmach řemesel cechovní výroby, jako cínařství, hrnčírství a kamnářství. V roce 1792 je založena první česká porcelánka, svého největšího rozvoje dosáhla v 19. století a proslavila město po celém světě. Po 2. světové válce je úplně ukončena těžba uranu a ve městě se prosazuje strojírenství (BERAN P., 2007).

9.3.2 Krásno

První zmínka o městu je z roku 1241. Roku 1355 je povýšeno na město a jsou mu uděleny svobody a práva pro doly a rýžoviště cínu. Nacházejí se zde přední cínové doly v Evropě. V 19. století nastává úpadek těžby a rozvíjí se výroba porcelánu. V roce 1848 je většina města a památek poškozena velkým požárem. Ve 20. století se zde těžily kromě cínových i wolframové a uranové rudy a živce (BRANDL J., 2001).

10. SOUČASNÉ SOKOLOVSKO

V současné době žije v Sokolově 24 700 obyvatel. Jeho katastrální plocha zabírá 2 290 ha, nadmořská výška je 401 m.n.m.. Městem protéká řeka Ohře s přítoky: Lobežský Potok a Svatava (MS, 2007: Město Sokolov, online).

Současné největší firmy jsou: Sokolovská uhelná akciová společnost, chemička – chemický závod Momentive Chemikals, a.s., Nemocnice Sokolov (Nemos Sokolov) a Wieland Electric s.r.o..

Přesto, že je Sokolovsko v rámci Karlovarského kraje stále průmyslovou oblastí, myslím si, že má reálnou možnost stát se doprovodným rekreačním územím pro okolní lázně. A to díky již realizovaným i budoucím zahlazovacím procesům dolové činnosti. Vznik atraktivních vodních ploch umožňuje rozvoj cestovního a rekreačního ruchu v oblasti služeb apod. Úspěšná může být vize sokolovska jako města sportu, který zde má silné kořeny, potenciál a dlouholeté kvalitní výsledky.

Sokolov a jeho okolí má také pověst především průmyslového a důlního města. Tento ráz krajiny se ale v posledních letech úspěšně mění probíhající rekultivací, což je ale práce na mnoho desetiletí. Průběh je zhruba následující: hlubinné a povrchové doly se postupně mění ve velkoplošné lomy – dochází k velkoplošnému přesunu půdy. Vrchní nepotřebná vrstva nad uhelnou slojí se trvale ukládá na místa nevhodná pro těžbu. Převládají zde jíly, občas písky. Navrstvením pak vzniká výsypka. Jelikož vvýsypka neobsahuje žádná semena, je z počátku zcela bez vegetace. Postupně sem pronikají semena okolních rostlin. Prvních 5 – 10 let se zde vyskytují pouze plevele, po dalších 10 – 15 letech se postupně začínají objevovat dřeviny (bříza, osika, vrba atd.). Až po desítkách let se zde začínají obnovovat vodní společenstva.

Vzhledem k posunu těžebních prací souvisejících se změnou těžebních lokalit, v některých oblastech již proběhla rekultivace, podoba prostředí tak dostala nový obraz. Na místě dolů začínají vznikat jezera, např. jezero Michal, rekultivací prochází oblast Medard. V důsledku všech těchto změn samozřejmě vyplynula potřeba nového mapování.

10.1 Oblast zaniklých obcí

Místa, kde se dříve rozprostíraly různé obce, prošla velkou změnou. Některé obce zcela zanikly, jiné se „jen posunula“, jiná přejmenovala. Na některých místech stále probíhá těžba, jinde se projevil pozitivní vliv člověka a oblast prošla rekultivací. Zde je nástin, jak vypadají některá místa zaniklých obcí v současnosti:

Alberov	V současné době se již na místě původní vesnice rozkládá zmíněný velkolom Jiří. (viz příloha č. 10)
Čistá	V současné době se na místě původní vesnice rozkládá Jezero Medard. (viz příloha č. 29)
Dolní Rozmyšl	V současnosti se zde nachází Vintířovská výsypka. (viz příloha č. 14)
Horní Rychnov	V současné době dolové území.
Jehličná	V současnosti zcela neexistující – součást velkolomu Jiří. (viz příloha č. 18)
Lesík, Lvov, Lomnice, Týn	V současnosti jsou bývalé obce Lesík a Lvov pohřbeny pod výsypkou velkolomu Jiří. Obec Lomnice jako jediná nezanikla, ale i ona je těžbou velmi poznamenána. Týnem je dnes spíše část obce Lomnice a původní Týn také pohltila výsypka.
Lipnice	Těžba byla ukončena roku 1975 a poté pohltila obec a její okolí výsypka lomu Jiří. (viz příloha č. 20)
Lísková	V současné době se na místě původní vesnice rozkládá Jezero Medard. (viz příloha č. 22 a 29)
Smolnice	V současné době se zde nachází Smolnická výsypka. (viz příloha č. 26)

Tab. 4 Současný stav obcí

Zdroj: www.mapy.cz

10.2 Koupaliště Michal

Jednoty 1628, 356 01 Sokolov, GPS: 50, 183735 12, 645531.

Koupaliště Michal je velká přírodní vodní nádrž vzniklá na rekultivované ploše po těžbě hnědého uhlí. V letech 1872 – 1924 zde probíhala těžba hnědého uhlí v hlubinném dole Štěstí Požehnaní. Povrchová těžba začala v roce 1980 v hnědouhelném lomu Michal. Za dobu jeho životnosti se zde vytěžilo více jak 12 milionů tun uhlí. Důlní činnost byla ukončena zasypaním lomu Michal v roce 1995 a tím vznikly podmínky pro vytvoření 30 ha velké vodní nádrže.

Nynější koupaliště má rozlohu 1 000 x 500 m o hloubce 5 m. Své vyžití zde naleznou nejmenší děti i dospělí. Nacházejí se zde jak písčité, tak travnaté pláže, trojskluzavka, obří tobogán o délce 190m a různé plovoucí vodní atrakce (trampolína, šlapadla). Z města sem vede také asfaltová cyklostezka vhodná též pro bruslení In-line. Nabízí se tu možnost hraní plážového volejbalu, nohejbalu i fotbalu, tenisové kurty, minigolf, kuželky, stolní tenis.... Dále také možnost vyzkoušení

windsurfingu a kitesurfingu. Za příznivého počasí bývají na letní sobotní odpoledne připraveny koncerty různých hudebních žánrů (MPK, 2009: Michal přírodní koupaliště, online).

(viz příloha č. 28)

10.3 Jezero Medard

GPS: 50, 1045416, 12,03524879.

Jde o napouštějící se bývalý lom Medard – Libík Severozápadně od Sokolova mezi městy a obcemi: Sokolov, Svatava, Habartov, Chlum, Citice, Bukovany. V minulosti zde musely ustoupit těžbě uhlí obce: Čistá, Dvory, Kolonie Hahnemannova, Kytlice a Lísková. Napouštění vodou z řeky Ohře bylo zahájeno v červnu 2010 a v současnosti chybí do finální hloubky ještě 7m, což se podaří nejspíše do příštího roku. Jezero se rozkládá na ploše 493,4 ha o rozměrech 4 km x 1,5 km s maximální hloubkou 50 m. Objem vody 120 milionů m³ a budoucí nadmořská výška hladiny bude 400 m.n.m.. Výhodou Medardu je jeho 50 metrová hloubka, jelikož nehrozí aby zde voda „kvetla“ jako v jiných mělčích nádržích.

V budoucnu by jezera tohoto typu mohla sloužit jako velké zásobárny pitné vody. Při přípravě terénu zde byly vymodelovány břehy, poloostrov, ostrůvky a kosy, které mají chránit pláže u městyse Svatava před většími vlnami. Zároveň bylo zjištěno, že jeden ze svahů nad břehem není stabilní, aprotto ho Sokolovská Uhelná odtěží, přičemž vydoluje asi 1,2 milionů tun uhlí, které zde nechala, když v srpnu 2000 lom opouštěla. Tato těžba je plánována zhruba na 3 roky, ale napouštění se nepřeruší. Úplné dokončení rekultivace okolí je plánováno na rok 2018.

Sokolovská Uhelná zde také vysadila jezerní lososovitou rybu Síh severní Maréna, jejíž velmi dobré uchycení potvrzuje dobrou kvalitu vody (iDNES.cz, 2014: Cestování iDNES.cz, online).

(viz příloha č. 29)

Z prostředků získaných produkcí dolu byla také financována bytová výstavba, sokolovský zimní stadion, domov důchodců v Pochlovicích, sokolovské koupaliště, divadlo, areál TJ Blaník, most přes Ohři a železniční trať v Sokolově, rekonstrukce Hornického domu, výstavba polikliniky, mateřských škol, učiliště, modernizace a výstavba rekreačních objektů atd.

10.4 Části procházející obnovou

Do budoucna město Sokolov plánuje ještě další rozsáhlou obnovu zdejší krajiny s botanickou zahradou, motokrosovým areálem, letištěm ultralehkých letadel a hotelovým komplexem, která by se měla stát cílem pro dovolenou a turistické pobyty.

11. DISKUZE

První část této práce je věnována vzniku města Sokolova a jeho okolí, a to i v datech, kde je popsán jeho vývoj od nejstarší historie až po současnost.

Dále se zabývá objasnění pojmu katastr nemovitostí. Pokud bychom hledali publikace zabývající se katastrem nemovitostí, zjistíme, že je velmi málo literatury, která se zabývá celou touto historií. Mnozí autoři se zaměřili jen na určité části, které byly pro katastr nemovitostí velmi významné, jako např. stabilní nebo pozemkový katastr. Dostupné práce jsou zaměřené spíše na dějiny, které změny v katastru nemovitostí ovlivňovaly, ovšem v takových pracích se někdo, kdo má zájem přechít si o historii katastru nemovitostí, jen těžko orientuje. Proto chci vysvětlit i další pojmy, jako jsou evidence nemovitostí, jednotná evidence půdy a mapy analogové, které se přepracovávají na současné mapy digitální. Průběh technickohospodářského mapování. Dále seznamuji s charakteristikou tohoto studijního území a přesnou lokalizací, nejnovějšími statistickými údaji katastrálního území: 752223.

Přikládám ukázky map podle posloupnosti zaznamenávání od pozemkového katastru, jednotné evidence půdy, analogové mapy po mapu digitalizovanou. Proto, že samotná mapa celé oblasti Sokolova, by byla velice obsáhlá, vybral jsem část města zvanou Vítězná. Tato část se nejvíce rozrůstala, jelikož zde probíhala rozsáhlá výstavba pro ubytování obyvatel z vesnic, které postupně zanikaly. Jen pro ukázkou přikládám mapu technickohospodářského mapování obce Arnoltova. Díky tématu práce jsem nahlédl do archivu katastrálního pracoviště Sokolov, což pro mne bylo přínosem.

Druhá část je věnována porovnání krajiny Sokolovska a jeho okolí v historii, oproti současnosti, s důrazem na vliv těžby hnědého uhlí. Podrobněji se věnuje oblasti Sokolovské uhelné pánve, která nenávratně změnila ráz zdejší krajiny. Ten je dnes zcela jiný, než býval ještě v první polovině 20. století. Jsou zde popsány obce, zaniklé v důsledku těžby hnědého uhlí. K těmto vesnicím jsou zde přiloženy mapy z dob jejich existence a mapy, kde jsou znázorněny po zabrání postupující dolovou činností. Také proto, že důsledkem rozšiřující se těžby a následných krajinných změn bylo nutné nové mapování, nepodařilo se mi již dohledat, či sestavit celkovou mapu území se všemi původními obcemi.

Také poukazuji na rekultivované oblasti vytěženého hnědého uhlí. Jako je například koupaliště Michal po bývalém hnědouhelném lomu Michal. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že tento záměr rekultivace je velmi povedený a pro okolí přináší bohaté kulturní i sportovní vyžití. Areál je využíván v průběhu celého roku, ať už cyklisty využívajícími nově vybudovanou cyklostezku, nebo pěšími turisty. Dále jezero Medard, po lomu Madard - Libík. Zde je plánována rozsáhlá rekreační oblast, v současné době stále ve vývoji. Okrajově zmiňuji i oblast Slavkovského lesa, město Horní Slavkov (zde se těžil především uran) a obec Krásno.

12. ZÁVĚR

První část práce se zabývá literární rešerší, je věnována vzniku města Sokolov a jeho okolí. K bližší charakteristice tohoto území posloužilo doložení map dřívější evidence nemovitostí a to včetně map bývalého pozemkového katastru, map jednotné evidence půdy, či současných map analogových, nebo digitálních, vedených v systému S-JTSK. Záměrem bylo přiblížit průběh technickohospodářského mapování a jeho následné reambulace v této lokalitě, jeho účel a stručné vysvětlení některých pojmů a historie vzniku map.

Ve druhé části představuji sokolovskou pánev. Samotné město Sokolov a jeho okolí, kde vlivem nejdříve hlubinné těžby hnědého uhlí a dále po zjištění obrovských ložisek a neustále se zvyšující poptávce po uhlí, se začínají otevírat doly povrchové. Popisují, jak postupem času vlivem rozšiřující se těžby z části, nebo zcela zanikly některé obce. Díky tomuto vznikaly v této oblasti rozsáhlé těžební jámy, vytěžená skrývka se ukládala poblíž a oblast dostávala podobu měsíční krajiny. I přes tento výrazný dopad na krajinu a životní prostředí, poskytl těžební průmysl mnoho pracovních míst. Pro okolní nejbližší města a obce byl dopad životního prostředí kompenzován různými dotacemi na rozvoj (výstavba školek, škol, divadel, sportovních středisek atd.) a další infrastrukturu. V současné době dochází k rekultivování některých vytěžených dolů a to převážně pro rekreační střediska, která zastupují kulturní vyžití pro Sokolov a okolí. Již několik let je hojně využíván především sportovní areál Koupaliště Michal (bývalý lom Michal) a v současnosti je napouštěno jezero Medard (lom Medard-Libík), které bude sloužit spíše jako rekreační oblast. V těchto rekultivovaných částech vznikají ojedinělé biotopy s jedinečnou biodiverzitou.

Nastudováním materiálů potřebných k sepsání této práce, jsem dospěl k názoru, že zatímco jsem dříve těžbu odsuzoval, protože v jedné ze zaniklých obcí jsem vyrůstal. Později jsem byl zaměstnán u Sokolovské uhelné a. s. ve velkolomu Jiří a můj přístup k této problematice se změnil. V současné době se domnívám, že ač těžba zasahuje do krajinného rázu velmi negativně, následná rekultivace přináší i mnoho pozitivního.

Seznam literatury a použitých zdrojů

BERAN P., 1999 : Okresní muzeum a knihovna Sokolov, 234 s.

BERAN P., 2007 : *Královské horní město Horní Slavkov*, Město Horní Slavkov ve spolupráci s Okresním muzeem Sokolov, 415 s.

BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2005 : *Kniha o městě Sokolov*, Město Sokolov odbor školství a kultury, 160 s.

BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2005 : *Zaniklé obce na Sokolovsku*, Sokolov krajské muzeum, 252 s.

BERANOVÁ VAICOVÁ R., 2011 : *1908-2008 Falknov*, Město Sokolov, 399 s.

BRŮMA V., BUCHTA I., UHLÍŘOVÁ L., 2003 : *Interpretace prvku mapy druhého vojenského mapování*, Historická geografie, Praha, 108 s.

BUMBA J., 2007 : *České katastry od 11. do 21. Století*, Praha, 190 s.

DIMITROVSKÝ K., 2001 : *Tvorba nové krajiny na Sokolovsku*, Sokolov Sokolovská uhelná a. s., 191 s.

FRON K., 1960 : *Hornické Sokolovsko*, Karlovy Vary krajské nakladatelství, 79 s.

FROUZ J., POPPERL J., PŘIKRYL I., ŠTRUDL J., 2007 : *Tvorba nové krajiny na Sokolovsku*, Sokolovská uhelná, právní nástupce a.s., Sokolov.

JISKRA J., 1997 : *Z historie uhelných lomů na Sokolovsku*, Sokolov Sokolovská a. s., 206 s.

PEŠL I., *Problémy katastru zemí střední a východní Evropy s transformující se ekonomikou*, In: Geodetický a kartografický obzor, č. 7/1997, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Praha, 1997.

PEŠL I., *Katastr nemovitostí po kapkách*, In: Zeměměřič, č. 1 až 6/1998, Praha, 1998.

PROKOP VL., 2001 : *I tudy kráčely dějiny*, Sokolov Sokolovská uhelná a. s., 235 s.

PROKOP VL., 1994 : *Kapitoly z dějin Sokolovska*, Sokolov okresní muzeum, 237 s.

PROKOP VL., 1994 : *Sokolov z dějin města a jeho škol*, Sokolov, 157 s.

ROJÍK P., 2004 : *Tektonosedimentární vývoj sokolovské pánve a její interakce s územím Krušných hor* – Ph.D. thesis, Přírodovědná fakulta UK, Praha. Nepublikováno.

RUND J., 2007 : *Proměny města Sokolov dějiny výstavby města Sokolov*, Fornica, 256 s.

ŠTÝS S., 1981 : *Rekultivace území postižených těžbou nerostných surovin*, Praha, SNTL, 678 s.

TRPÁK P., TRPÁKOVÁ I., 2001 : *Historické mapy vybraných území*, Projekt VaV 640/3/00 Obnova funkce krajiny narušené povrchovou těžbou, DÚ 04 Diagnóza krajiny, část Sokolovská pánev, s. 1-66.

BRANDL J., 2001 : *Schönfeld*, Erzhausen, 349s.

URL adresy

MS, 2007: Město Sokolov, online:

<http://www.sokolov.cz/scripts/detail.php?pgid=36>, cit. 20.3.2014.

NIKM, 2009: Národní inventarizace kontaminovaných míst, online:

<http://kontaminace.cenia.cz>, cit. 5.3.2014.

ČÚZK, 2014: Nahlížení do katastru nemovitostí, online:

<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>, cit. 3.3.2014.

MPK, 2009: Michal přírodní koupaliště, online: <http://michal-sokolov.cz/foto/category/4>,

cit. 20.3.2014.

iDNES.cz, 2014: Cestování iDNES.cz, online:

http://cestovani.idnes.cz/foto.aspx?r=po-cesku&c=A120518_162257_vary-zpravy_sou, cit. 20.3.2014.

ČÚZK, 2014: Státní správa zeměměřictví a katastru, online:

http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZK_ID:752223, 2.4.2014.

Seznam tabulek

Tab. 1 Statistické údaje (stav ke dni 30.3.2014) Zdroj: Katastrální úřad Sokolov

Tab. 2 Katastrální mapa Zdroj: Katastrální úřad Sokolov

Tab. 3 Historie města Sokolova v datech Zdroj: Katastrální úřad Sokolov

Tab. 4 Současný stav obcí Zdroj: online - www.mapy.cz

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Zájmové území na mapě ČR

Příloha č. 2 - Znak Sokolova

Příloha č. 3 – Hranice katastrálního území Sokolova a sousedící katastrální území

Příloha č. 4 – Detail katastrálního území Sokolova

Příloha č. 5 – Část města Sokolov zvaná Vítězná, pozemkový katastr

Příloha č. 6 – Část města Sokolov zvaná Vítězná, jednotná evidence půdy

Příloha č. 7 – Část města Sokolov zvaná Vítězná, analogová mapa před digitalizací

Příloha č. 8 – Část města zvaná Sokolov Vítězná, plně digitalizovaná mapa

Příloha č. 9 – Původní obec Alberov

Příloha č. 10 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obec Alberov

Příloha č. 11 – Původní obec Čistá

Příloha č. 12 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Čistá

Příloha č. 13 - Původní obec Dolní Rozmyšl

Příloha č. 14 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Dolní Rozmyšl

Příloha č. 15 – Původní obec Dvory

Příloha č. 16 – Původní obec Horní Rychnov

Příloha č. 17 – Původní obec Jehličná

Příloha č. 18 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Jehličná

Příloha č. 19 – Původní obec Lipnice

Příloha č. 20 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Lipnice

Příloha č. 21 – Původní obec Lísková

Příloha č. 22 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Lísková

Příloha č. 23 – Původní obec Lvov

Příloha č. 24 – Původní obec Pochlovice

Příloha č. 25 – Původní obec Smolnice

Příloha č. 26 – Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Smolnice

Příloha č. 27 – Ukázka technickohospodářského mapování Arnoltova

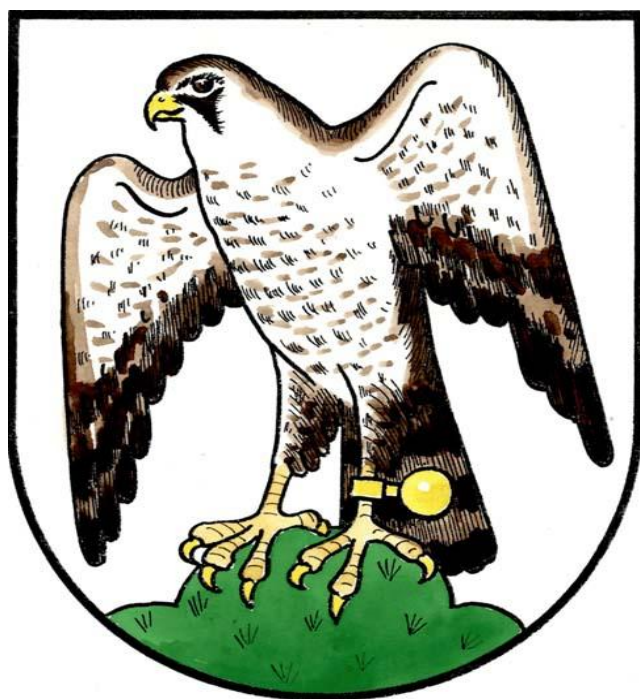
Příloha č. 28 – Koupaliště Michal, letecký snímek

Příloha č. 29 – Jezero Medard, napouštění jezera

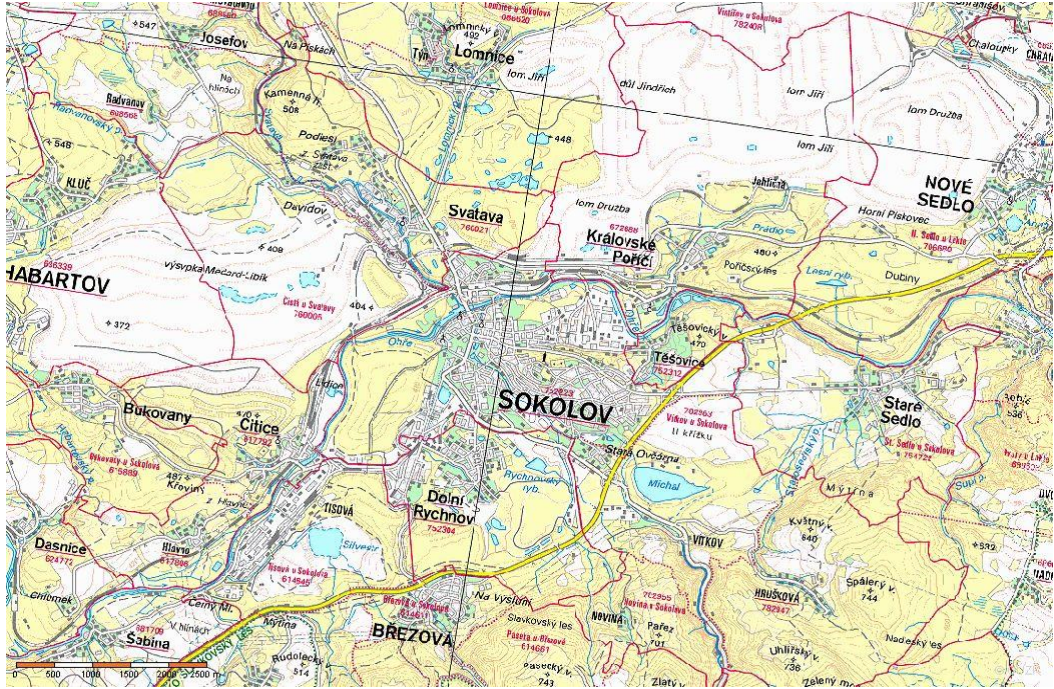
PŘÍLOHY

Příloha. č. 1: Zájmové území na mapě ČR (zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>)

Příloha. č. 2: Znak Sokolova, (zdroj: <http://www.sokolov.cz/scripts/detail.php?pgid=36>)

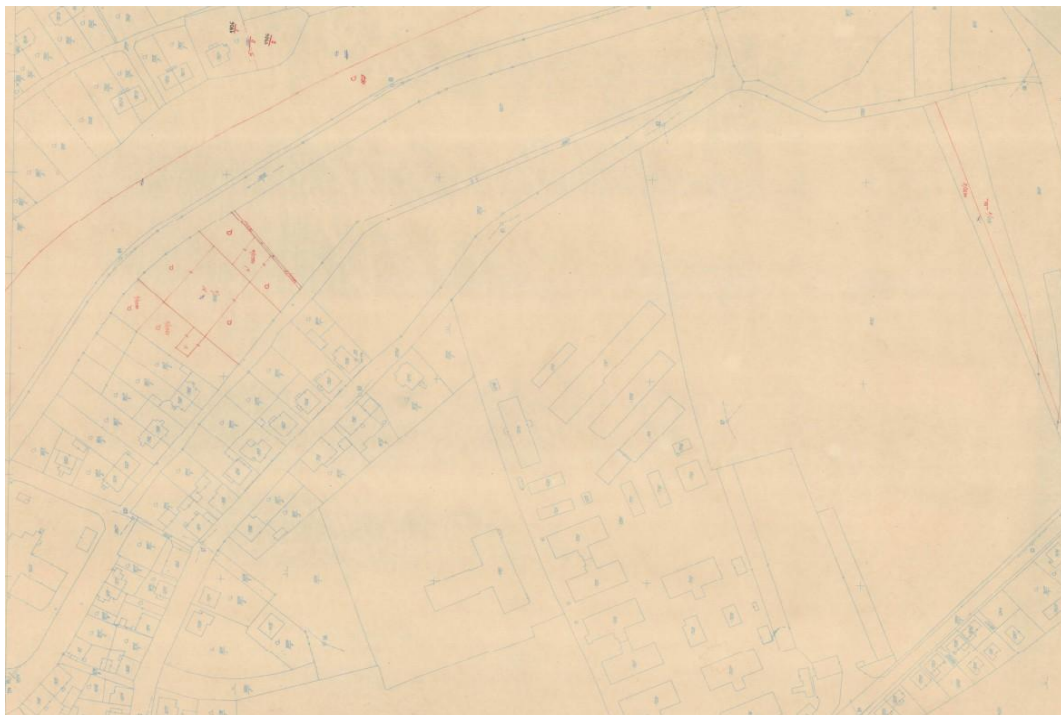
Příloha. č. 3: Hranice katastrálního území Sokolova a sousedící katastrální území, (zdroj: <http://nahliznidokn.cuzk.cz/>)

Příloha. č. 4: Detail katastrálního území Sokolova, (zdroj: <http://nahliznidokn.cuzk.cz/>)

Příloha. č. 5: Část města zvaná Vítězná, pozemkový katastr, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 6: Část města zvaná Vítězná, jednotná evidence půdy, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

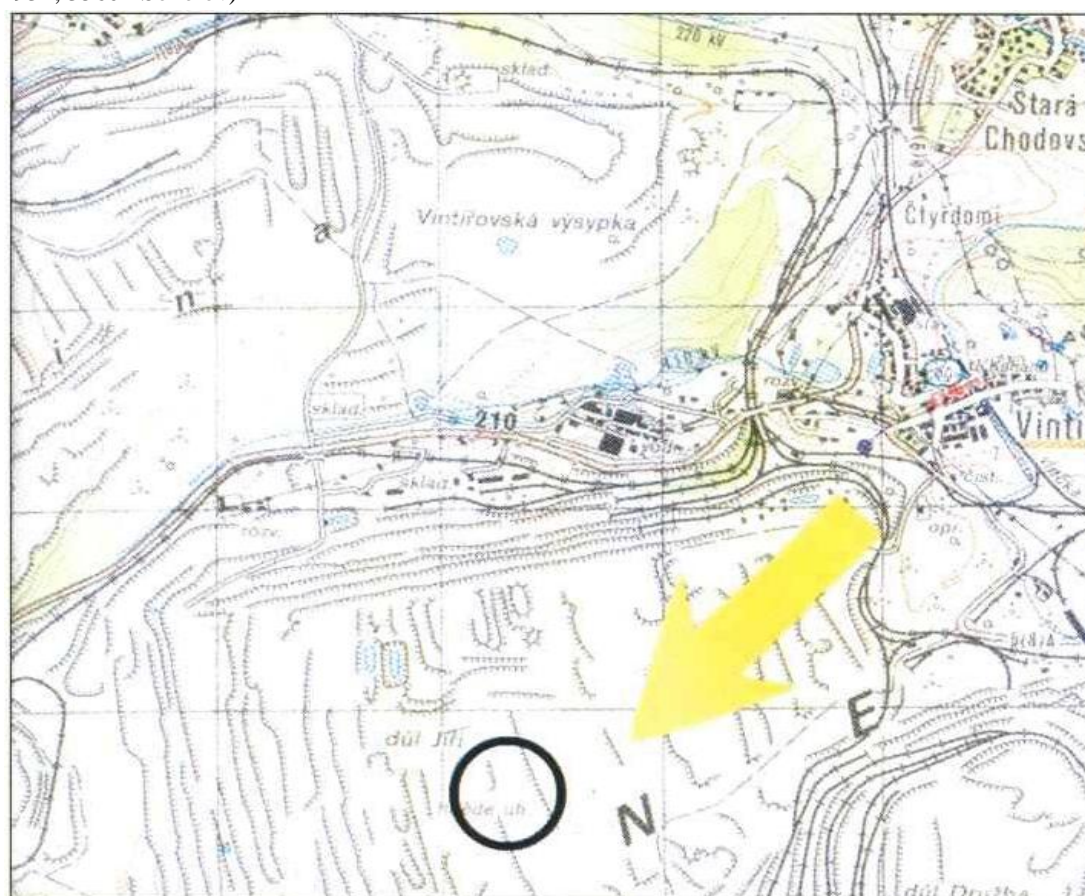
Příloha. č. 7: Část města zvaná Vítězná, analogová mapa před digitalizací, číslo mapy SO 6-7/13, BPK – 4, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 8: Část města zvaná Vítězná, DKM, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 9: Původní obec Alberov, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

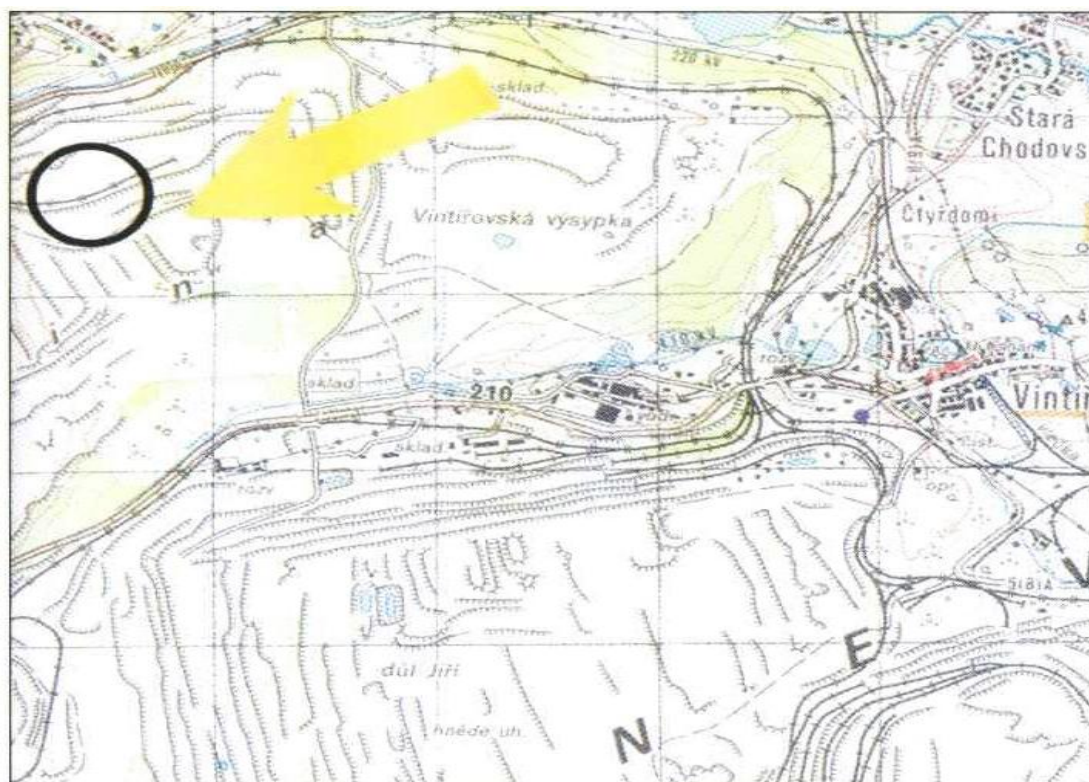

Alberov - Albernhof

Příloha. č. 10: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Alberov, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

Příloha. č. 13: Původní obec Dolní Rozmyšl, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Dolní Rozmyšl - Deutschbundesort

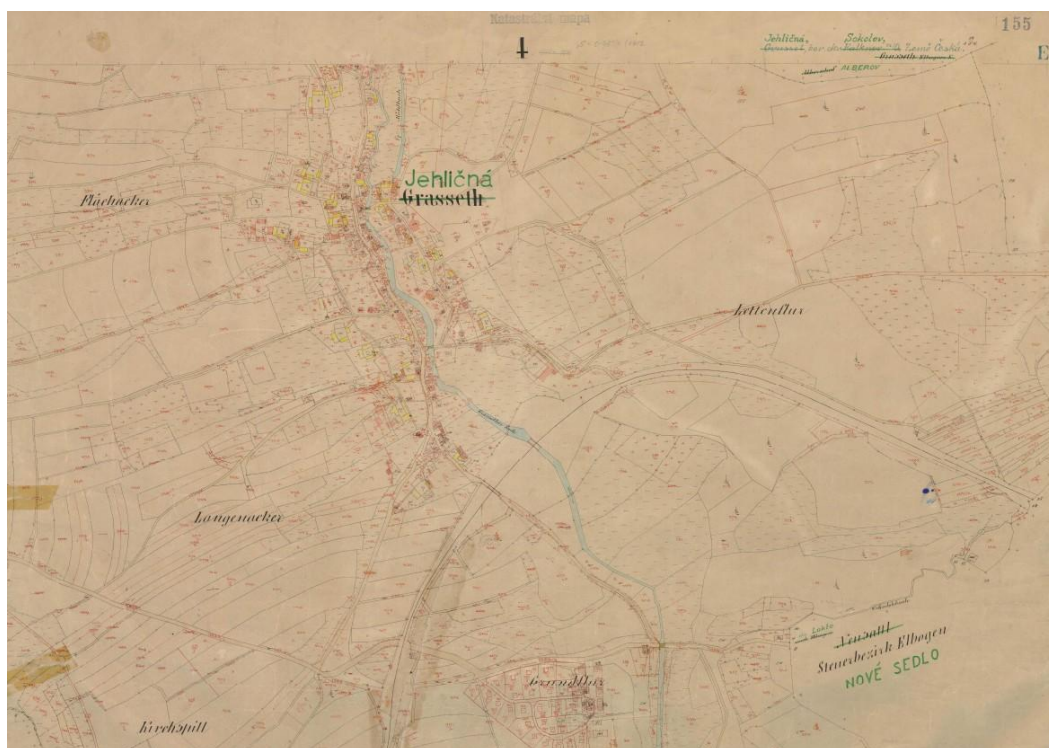
Příloha. č. 14: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Dolní Rozmyšl, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

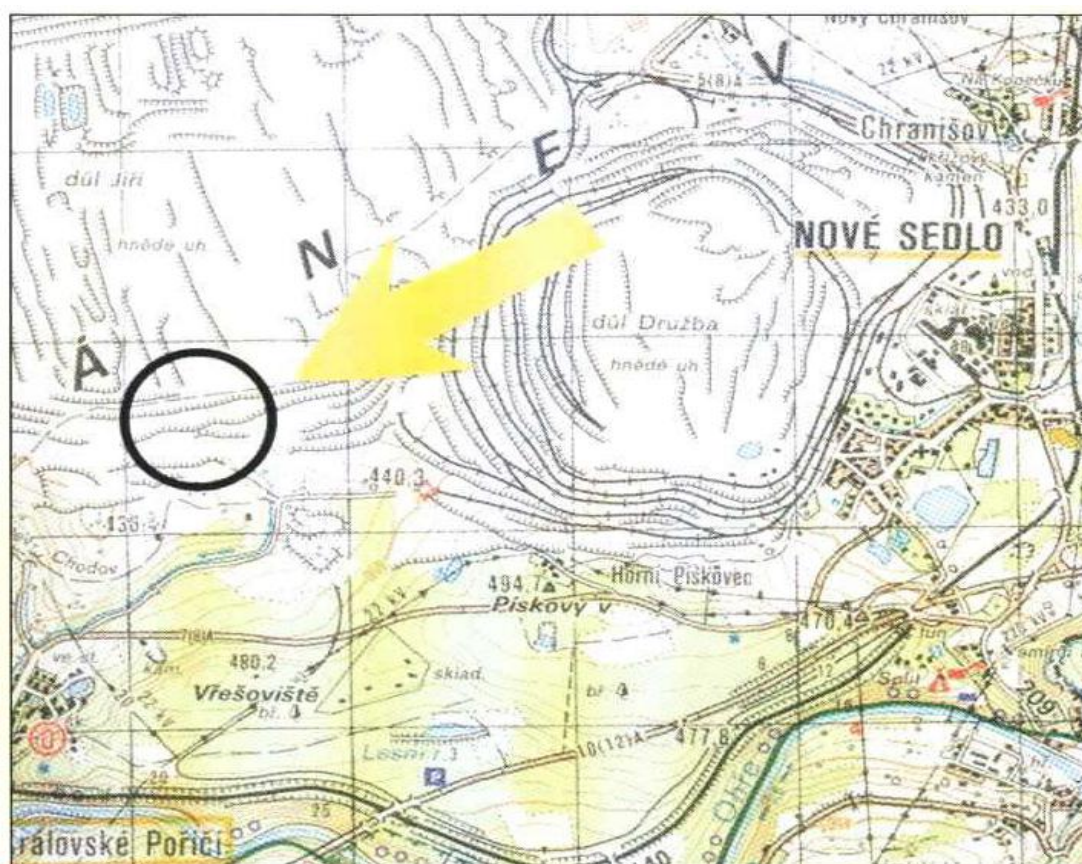
Příloha. č. 15: Původní obec Dvory, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 16: Původní obec Horní Rychnov, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

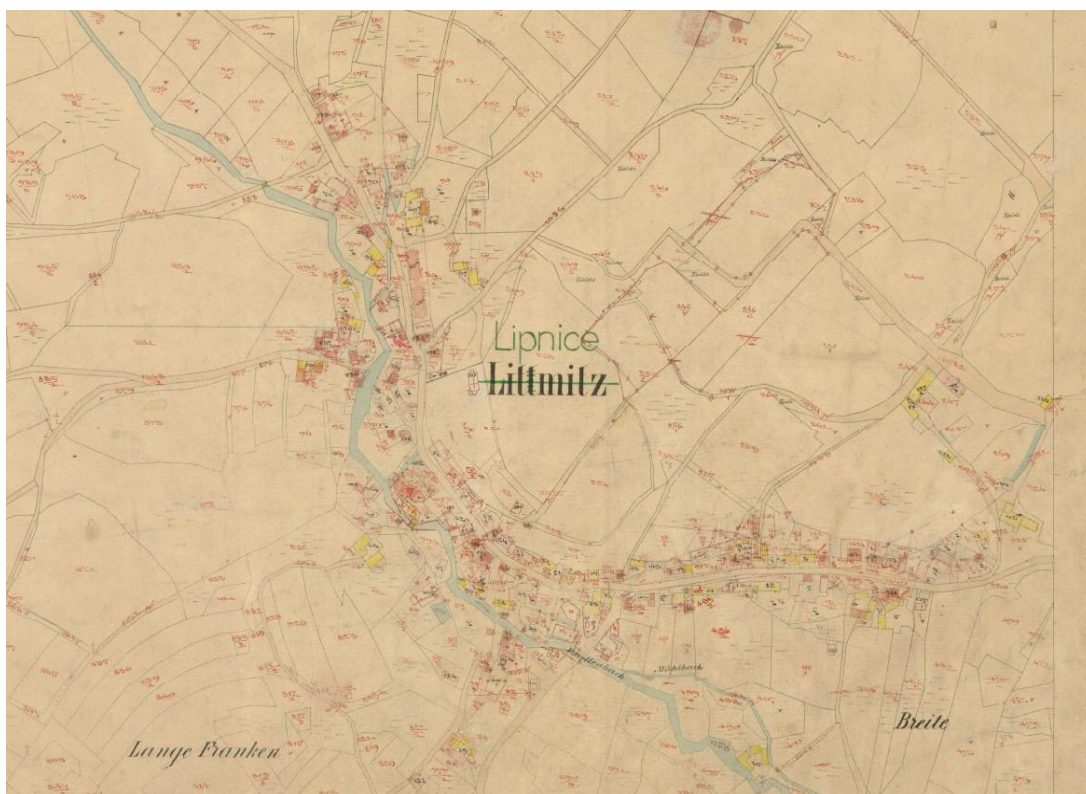

Příloha. č. 17: Původní obec Jehličná, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

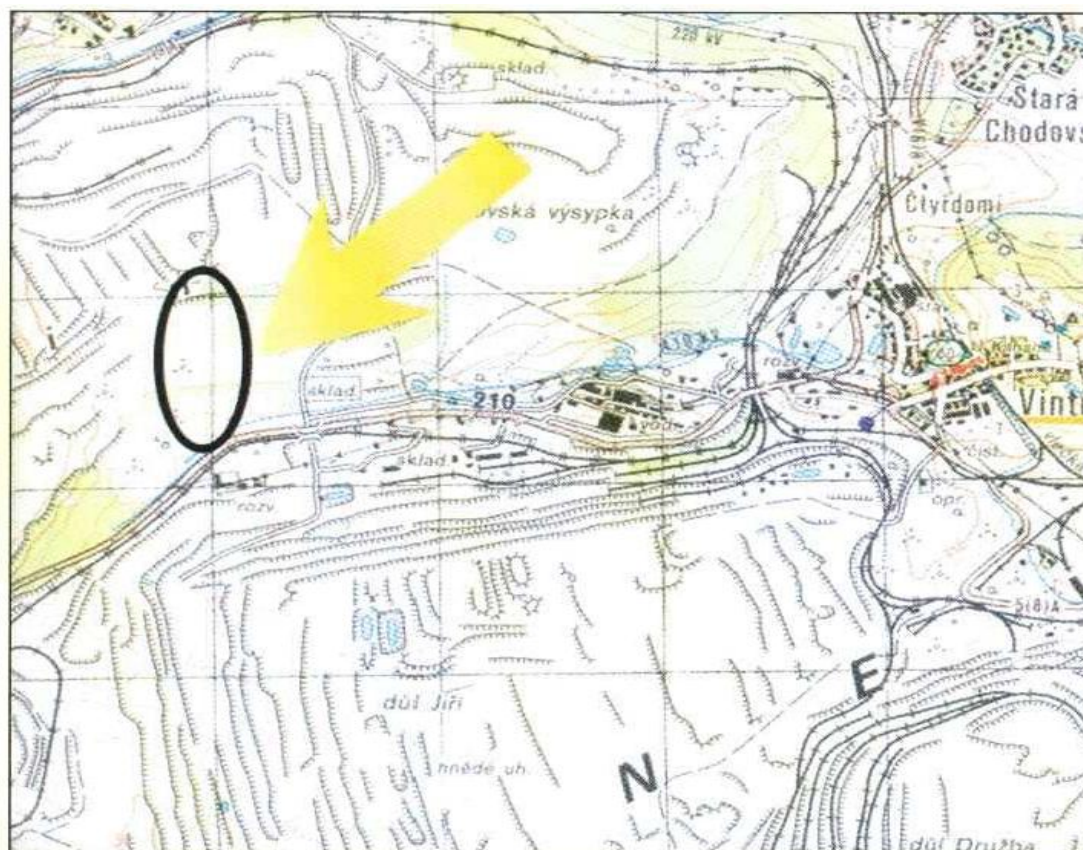

Jehličná - Grasseth

Příloha. č. 18: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Jehličná, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

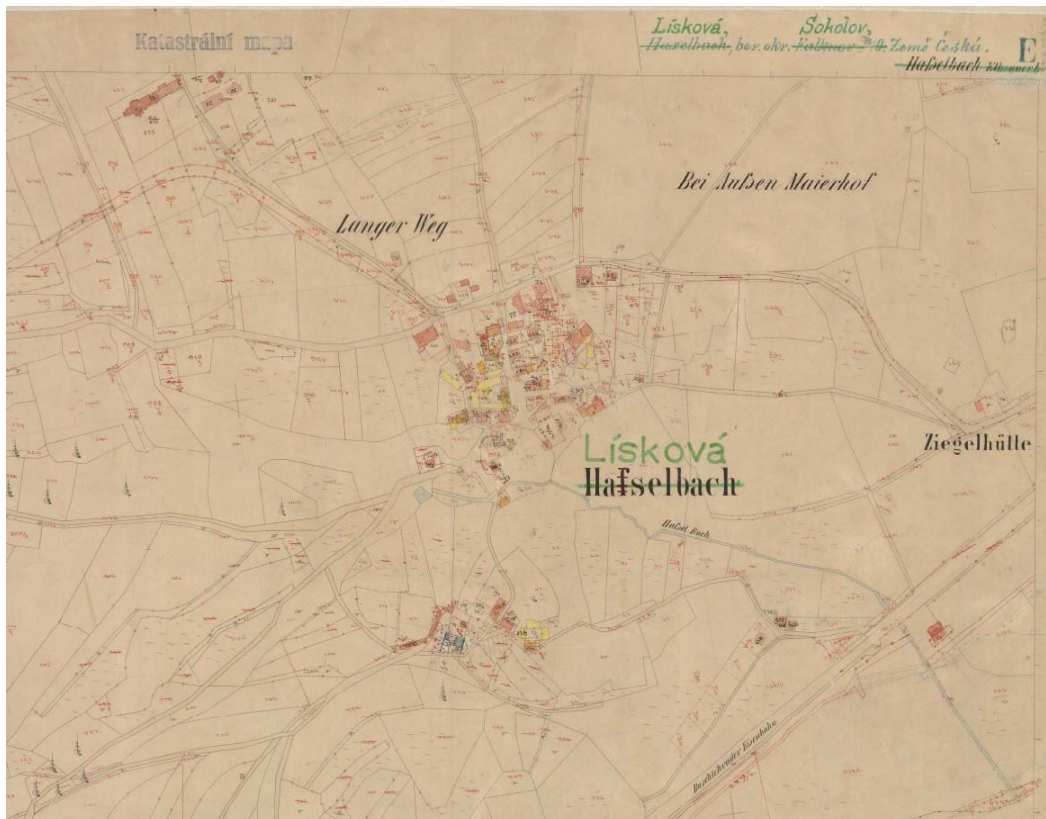

Příloha. č. 19: Původní obec Lipnice, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

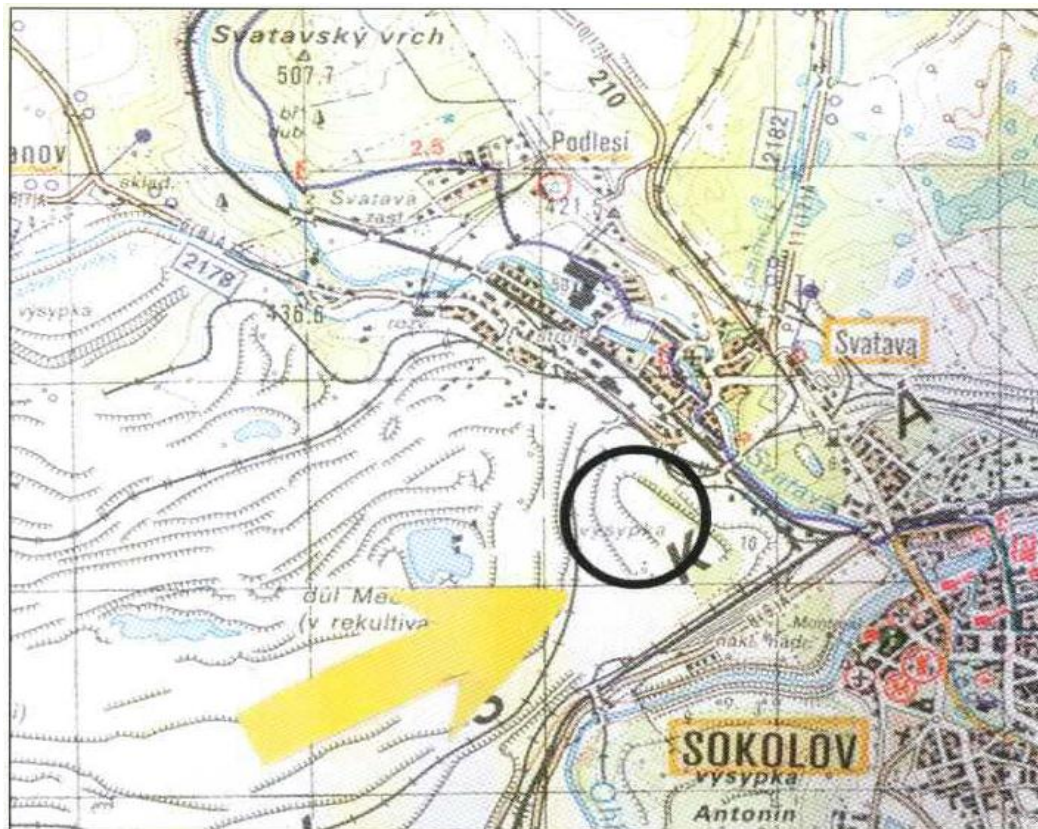

Lipnice - Littmitz

Příloha. č. 20: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Lipnice, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

Příloha. č. 21: Původní obec Lísková, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

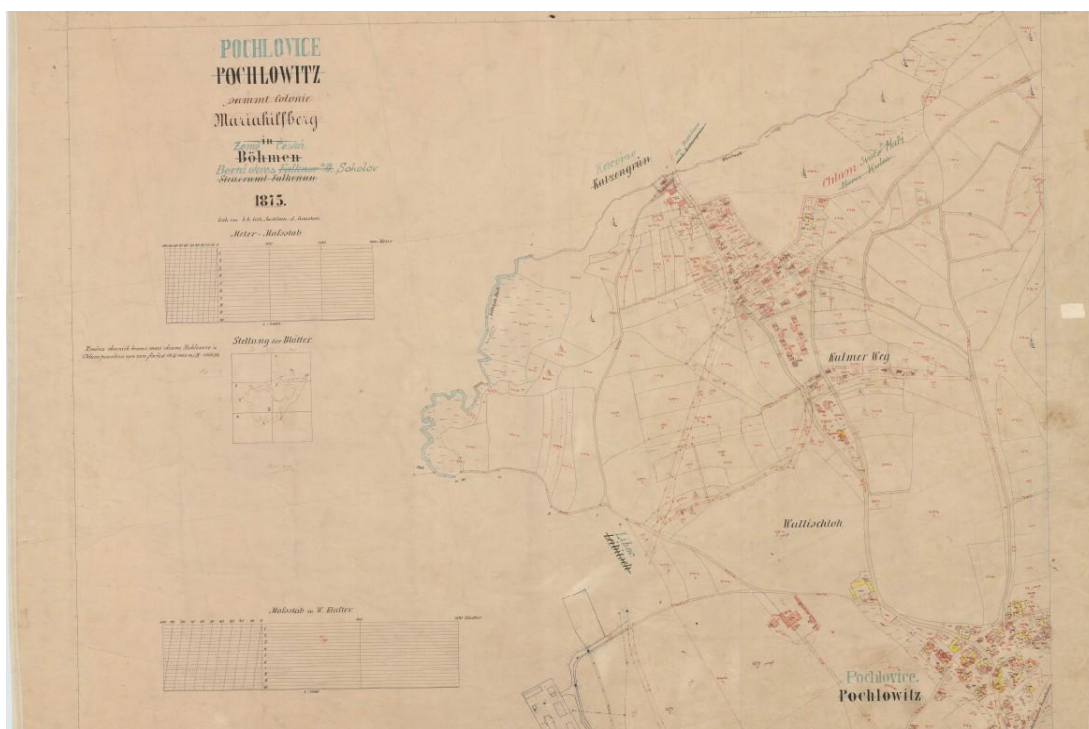

Lísková - Haselbach

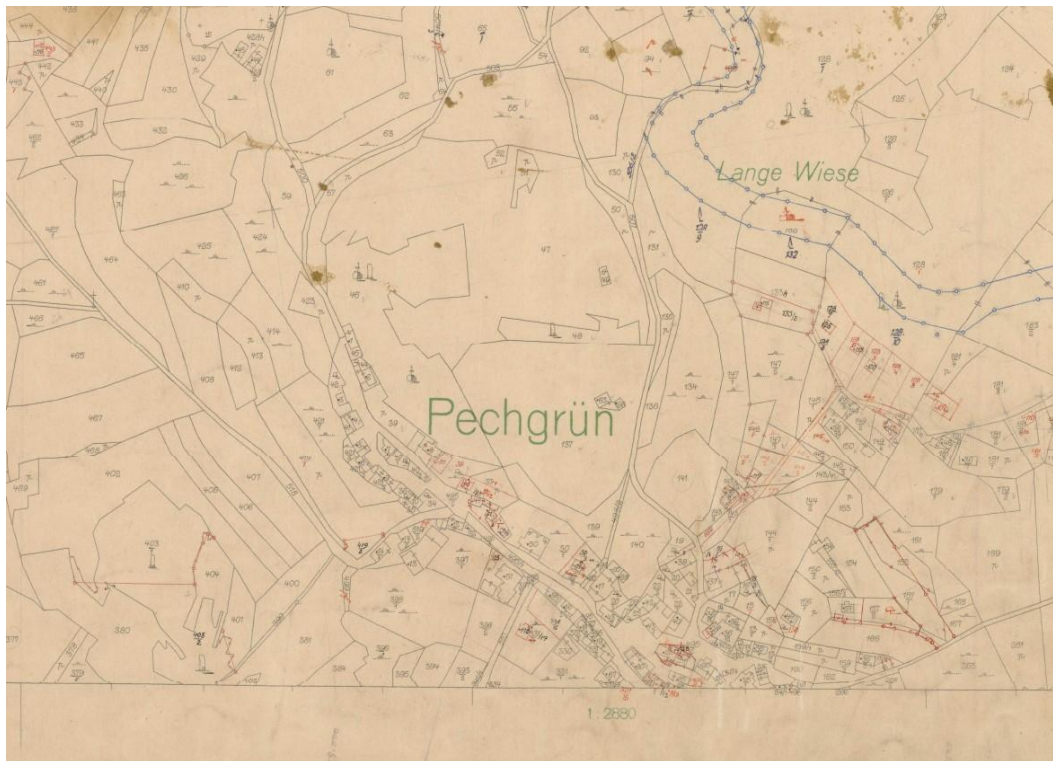
Příloha. č. 22: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Lísková, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

Příloha. č. 23: Původní obec Lvov, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 24: Původní obec Pochlovice, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

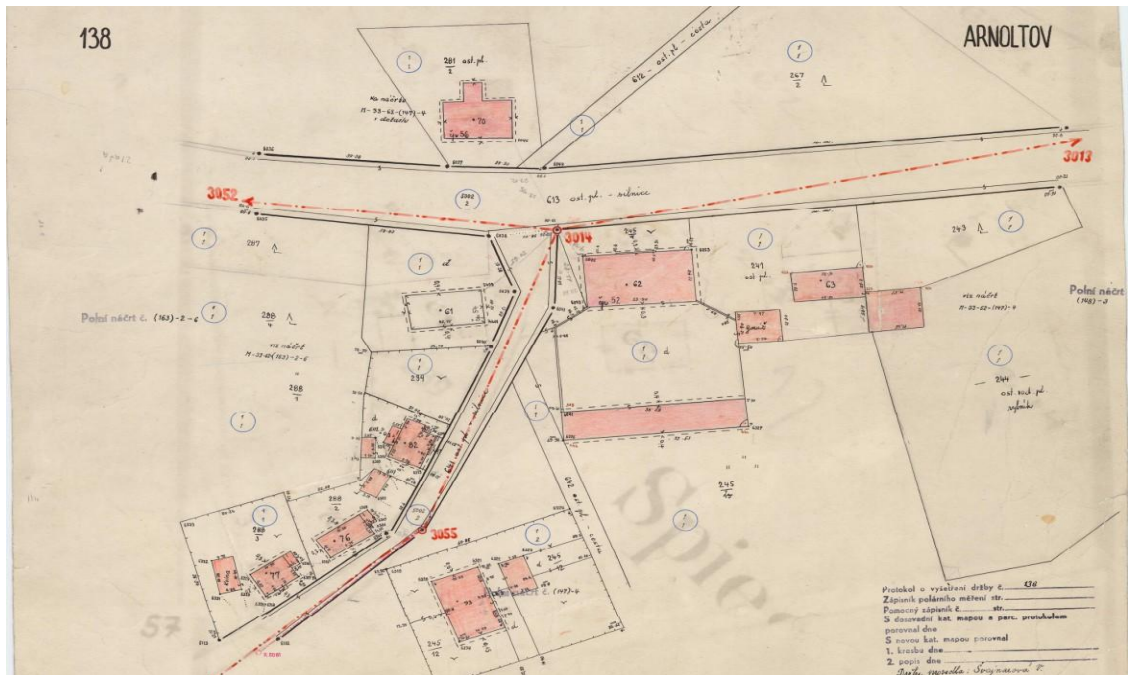

Příloha. č. 25: Původní obec Smolnice, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Smolnice - Pechgrün

Příloha. č. 26: Na mapě zobrazena poloha zaniklé obce Smolnice, (zdroj: Beranová Vaicová R., Sokolov, Krajské muzeum, 2005)

Příloha. č. 27: Ukázka technickohospodářského mapování Arnoltova, (zdroj: Údaje jsou ve správě KP Sokolov Boženy Němcové 1932, 35601 Sokolov)

Příloha. č. 28: Koupaliště Michal, letecký snímek, (zdroj: <http://michal-sokolov.cz/foto/category/4>)

Příloha. č. 29: Jezero Medard, napouštění jezera, letecký snímek,
(http://cestovani.idnes.cz/foto.aspx?r=po-cesku&c=A120518_162257_vary-zpravy_sou)